ČUVARI JUGOSLAVIJE

MUSLIMANI

SURADNICI UDBE
U BOSNI I HERCEGOVINI

ČUVARI JUGOSLAVIJE

SURADNICI UDBE U BOSNI I HERCEGOVINI

Posušje, A.D. 2003.

Izdavač:
SAMIZDAT
(vlastita naklada Ivan Bešlić)
Posušje
Bosna i Hercegovina

Uredio:
Ivan Bešlić

Stručni konzultant:
Bože Vukušić

Naslovna stranica i oblikovanje:
Techno - Trogir

[redacted]

Generalni distributer u BiH:
AUXILIUM d.o.o. SARAJEVO
Obala Maka Dizdara 10, Sarajevo
Tel./fax: ++387- 33-209 281
E-mail: auxilium@ auxilium.com

Generalni distributer u RH:
Klub hrvatskih povratnika iz iseljeništva
Trg Stjepana Radića 3, Zagreb
Tel./fax: ++385-1-6151 393
E-mail: klub-hrv-povratnika-iz-iseljenistva@zg.hinet.hr

ČUVARI JUGOSLAVIJE
SURADNICI UDBE
U BOSNI I HERCEGOVINI
III

KAZALO SADRŽAJA

UVODNA RIJEČ

Poštovani čitatelju!

Kao prvo, naglasio bih da zaista nisam očekivao kako će me jednog dana zapasti obveza i odgovornost predvoditi projekt poput ovog, kojeg su danas rezultati pred Vama i ogledaju se u četiri toma knjige *Čuvari Jugoslavije - suradnici Udbe u Bosni i Hercegovini.* Međutim, kad sam stjecajem okolnosti već došao u priliku prihvatiti se tog posla, nastojao sam ga obaviti što temeljitije i savjesnije. Naravno, to nisam mogao obaviti sam. Zato sam angažirao nekoliko suradnika kojima je vrlo poznata problematika jugoslavenskih tajnih službi i njihova rada.

Među njima bih posebno istakao savjetodavnu pomoć gospodina Bože Vukušića koji je široj javnosti postao poznat kao autor knjiga o tajnom ratu *Udbe* protiv hrvatskog iseljeništva. Uvažio sam većinu njegovih savjeta, osim prvog i, po njemu najvažnijeg, da razmislim o odustajanju od ovog projekta ili barem odgodim njegovu realizaciju, s obzirom da nije moguće u potrebnoj mjeri predvidjeti sve njegove posljedice. S tim mišljenjem se nisam složio, jer uvjeren sam da će sve posljedice ovog projekta, pa i one trenutno nepredvidive, u konačnici biti pozitivne. Gospodinu Vukušiću zahvaljujem na odobrenju da kompilacija ulomaka iz njegovih knjiga posluži kao predgovor ovoj knjizi, podijeljenoj u četiri toma po sedamstotinjak stranica.

Zahvaljujem i nekolicini uvaženih stručnjaka iz međunarodnih krugova za sigurnosno-obavještajni rad tajnih službi zemalja bivšeg komunističkog bloka na također dragocjenim savjetima i podršci.

Ova se knjiga najvećim dijelom sastoji od dokumenata iz baze podataka dosjea brisanih *operativnih veza i suradnika Službe državne bezbjednosti Republičkog sekretarijata unutrašnjih poslova Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine* u Sarajevu u razdoblju od 1970. do 1990. godine. Autentičnost dokumentacije, koja sadrži više od pedeset tisuća stranica podataka o suradnicima *Udbe* i njihovom djelovanju, utvrđena je provjerom kroz niz arhivskih i drugih izvora.

Na temelju tih dokumenata može se s velikom sigurnošću - prema profilu suradnika, naravi i kvaliteti njihove suradnje, odnosno stupnju svjesne i dragovoljne angažiranosti - suradnike bosansko-hercegovačke *Udbe* podijeliti u slijedeće kategorije:

a) suradnici koji su se, bez obzira na motivaciju, u potpunosti angažirali i uživali stupanj velike pouzdanosti

b) suradnici koji su se u potpunosti angažirali i uživali stupanj velike pouz danosti u određenom razdoblju, a nakon toga su počeli izbjegavati surad nju i na kraju je definitivno prekinuli

c) suradnici koji su to postali pod određenom prisilom te su od početka izbjegavali suradnju i na kraju je definitivno prekinuli

d) suradnici - dvojnici, tj. takvi u koje je *Udba* od početka sumnjala ili s vremenom počela sumnjati da igraju *dvostruku* ulogu, tj. da o svojim kon taktima s Udbom informiraju druge osobe i ponašaju se prema njihovim uputama

Prilikom odabira dokumenata za ovu knjigu selektirani su uglavnom suradnici iz prve kategorije dakle, koji su se u potpunosti angažirali i koje je *Udba* smatrala potpuno lojalnima njezinim ciljevima i metodologiji rada. Dokumenti o ostalim kategorijama suradnika odabrani su u minimalnoj mjeri - tek da bi se čitatelje ilustrativno upoznalo s cjelokupnom problematikom rada *Udbe* sa suradničkom mrežom.

Međutim, treba napomenuti da ova baza podataka nije cjelovita, jer tu nisu evidentirani suradnici *Udbe* koji su deangažirani tj. brisani prije 1970. godine, kao ni oni koji su iz *Udbinih* evidencija *brisani*, odnosno deangažirani poslije 1990. godine. Isto tako, zbog nepotpunosti pojedenih dosjea u ovoj bazi podataka, ne može se za sve osobe koje se navodi kao *Udbine operativne veze i suradnike* s potrebnom sigurnošću odrediti karakter njihove suradnje.

Ti nedostaci, već sada sa sigurnošću mogu najaviti, bit će otklonjeni u slijedećim izdanjima knjige.

Prva dva toma ove knjige čini dokumentacija o suradnicima *Udbe* iz redova hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, ali su tu uključeni i svi ostali suradnici bosansko-hercegovačke *Udbe*, bez obzira na nacionalnost, a koji su bili usmjereni na praćenje Hrvata, uključujući i građana BiH muslimanske vjeroispovjedi koji su se izjašnjavali etničkim Hrvatima.

Treći tom čine dokumenti o suradnicima *Udbe* iz redova muslimanskog, odnosno bošnjačkog naroda koji su bili usmjereni na praćenje svojih sunarodnjaka, ali i Srba. U ovom tomu su dokumenti i o nekoliko Albanaca - suradnika *Udbe*, koji su prvenstveno špijunirali svoje sunarodnjake, ali i bosansko-hercegovačke Muslimane zbog *muslimanskog nacionalizma i islamskog fundamentalizma.*

U četvrtom tomu se nalaze dokumenti o suradnicima *Udbe* iz redova srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Njihova je specifičnost da su špijunirali uglavnom sami sebe - *zbog velikosrpskog klero-nacionalizma, inform-biroa i podrivanja ekonomske osnovice društva.* Najzvučnije ime među srpskim suradnicima *Udbe* svakako je Vojislav Šešelj, četnički vojvoda kojemu se trenutno sudi u Den Haagu.

U navedenoj dokumentaciji nalaze se podaci i o suradnicima *Udbe* koji su bili zaduženi za praćenje navodnih agenata stranih obavještajnih službi, no budući nisam smatrao da će ta kategorija *Udbinih* suradnika predstavljati poseban interes bosansko-hercegovačke javnosti - nisam je uvrstio u ovaj projekt. Ako se, međutim, pokaže da nisam bio u pravu, tu ću pogrešku ispraviti u slijedećem izdanju na koje se, nadam se, neće dugo čekati.

I na kraju bih želio napomenuti da je ova knjiga, koja predstavlja projekt sam za sebe, zapravo tek početak većeg projekta kojemu je cilj, osim *Udbe*, razobličiti suradničku mrežu svih jugoslavenskih tajnih službi, prvenstveno KOS-a, ali i SID-a, i ne samo u Bosni i Hercegovini nego i u Republici Hrvatskoj te drugim državama nastalim raspadom jugoslavenske države. Jer, tek tada ćemo moći u potpunosti osvijestiti vrijeme i okolnosti u kojima smo živjeli, utjecaj političko-ideoloških lobija i pojedinaca u procesu raspada Jugoslavije, odnosno stupanj njegove dirigiranosti te posebice poziciju u kojoj se sada nalazimo kao i perspektive za oslobađanje iz povijesnog protucivilizacijskog i protunacionalnog zarobljeništva.

Urednik

PREDGOVOR

Komunističke partije, pa tako i KPJ, temeljile su se svjetonazorski, ideologijski i programski na djelima klasika marxizma, koji su zastupali motrište kako se zbiljske promjene društvenih odnosa mogu događati samo revolucionarnim, tj. nasilnim načinom. Sukladno tome zagovarala se nužnost izbijanja proleterskih revolucija, koje su trebale - predvođene komunističkim partijama - uspostaviti svjetski komunistički poredak. Pri tome nije bilo bitno kakva će se sredstva koristiti.

Isto tako, ideologija i praksa komunističkih partija je smatrala kako revolucionarni čin preuzimanja vlasti nije i završetak nasilja, nego je on početak diktature proletarijata koja, prema Lenjinu, predstavlja "najžešći i najnemilosrdniji rat nove klase protiv moćnijeg neprijatelja, protiv buržoazije ... i pobjeda nad buržoazijom nije moguća bez dugog, upornog, ogorčenog rata na život i smrt, - rata koji zahtijeva vladanje sobom, disciplinu, čvrstinu, nepokolebljivost i jedinstvo volje". Na primjeru Bosne i Hercegovine te ostalih republika komunističke Jugoslavije to se očitovalo u uspostavljanju monopola KPJ nad svim oblicima državnog i društvenog života, što znači da nije bilo moguće javno artikulirati niti jedan interes izvan centraliziranog partijskog okvira.

Nepostojanje demokratskih društvenih mehanizama nadzora i izravna podređenost tajnih službi središtu političke i partijske moći i inače je bila obilježje totalitarnih sustava vlasti, bez obzira na njihov ideološki predznak. Na taj se način djelovanje jugoslavenskog totalitarnog modela upravljanja može velikim dijelom poistovjećivati ne samo sa zemljama u kojima su vladali komunistički režimi nego i s građanskim oblicima totalitarizma, kao što su bili fašizam u Italiji i nacizam u Njemačkoj. Jedno od njihovih glavnih zajedničkih obilježja bilo je prakticiranje neograničene represije koja se koristila u svrhu očuvanja vladajućeg režima. To je razlog što su iza organiziranog nasilja totalitarnih režima ostajali ogromni negativni tragovi, među kojima i veliki broj ljudskih žrtava; ubijenih, zlostavljanih, zatvaranih, progonjenih, obespravljenih i marginaliziranih.

Josip Broz Tito je 10. kolovoza 1941. izdao Uputstva partizanskim odredima glede sigurnosnih pitanja. Te upute su bile opće naravi, a njihova glavna poruka je glasila da "izdajice i provokatore treba smjesta likvidirati". Smatra se kako je tim Uputstvima započeo organizirani sigurnosno-obavještajni rad jugokomu-

nističkih partizana. Nakon toga je slijedilo osnivanje tzv. partizanskih straža, narodnih straža, narodne policije i sl. pri partizanskim odredima, a tek je 1943. Tito donio odluku o razdvajanju obavještajne i kontraobavještajne službe.

Sredinom 1944. godine, točnije 13. svibnja 1944., Tito je odlučio osnovati Odjeljenje za zaštitu naroda (OZNA). Pet dana kasnije, 18. svibnja, Aleksandar Ranković je u Drvaru potpisao Uputstvo o formiranju Ozne. Pored Tita i Rankovića, osnivačima Ozne mogu se smatrati i ruski obavještajci, instruktori pri Vrhovnom štabu partizanske vojske, Saveli Vladimirovič Burtakov i Arseni Vasiljevič Tiškov Timofejev. Za svoga zamjenika, na čelu Ozne, Ranković je postavio Svetislava Stevanovića - Ćeću.

OZNA se sastojala od četiri odjela. Prvi odjel se bavio obavještajnim poslovima, a na čelu mu je bio Maksimilijan Baće, zvani Maks ili Milić, rodom iz Pakoštana kod Šibenika. Drugi odjel bavio se kontrašpijunažom; na čelu mu je bio Crnogorac Pavle Pekić. Treći odjel se bavio vojnom kontrašpijunažom, a vodio ga je general Jefto Šašić. Četvrti odjel, na čelu s Mijatom Vuletićem, rukovodio je tehnikom i vezom.

Prvi načelnik OZNE za Bosnu i Hercegovinu bio je Uglješa Danilović. Prvi načelnici bili su: Ivan Krajačić-Stevo u Hrvatskoj; Slobodan Penezić-Krcun u Srbiji; Ivan Maček-Matija u Sloveniji; Veljko Milatović u Crnoj Gori; i Bane Andreev u Makedoniji.

U ožujku 1946. OZNA je reorganizirana, to jest razdvojena na civilne i vojne službe koje dobivaju nova imena: Upravu za istraživanje i dokumentaciju (UID) i Upravu državne sigurnosti (UDBA), te Vojnoobavještajnu službu (VOS) i Kontraobavještajnu službu (KOS). KOS je 1955. preimenovan u Organ sigurnosti (OB) Jugoslavenske narodne armije (JNA), a UDBA 1966. godine, nakon tzv. Brijunskog plenuma, u Službu državne bezbjednosti (SDB), odnosno Službu državne sigurnosti (SDS).

OB JNA je djelovao pri Saveznom sekretarijatu narodne obrane (SSNO). Organizacijska struktura OB bila je prilagođena ustroju JNA. Pri armijskim oblastima, garnizonima, pukovima itd., odnosno odgovarajućim jedinicama u mornarici i zrakoplovstvu, postojale su tzv. Kontraobavještajne grupe (KOG), dok je pri Teritorijalnoj odbrani (TO) djelovala tzv. Bezbjednost teritorijalne odbrane (BTO). VOS je također bio podređen SSNO-u, a svoju aktivnost razvijao je preko vojnih misija i diplomatskih predstavništava SFRJ u inozemstvu.

UID, koji je kasnije preimenovan u Službu za istraživanje i dokumentaciju (SID), bio je u sastavu Saveznog sekretarijata inozemnih poslova (SSIP). Djelovao je uglavnom preko jugoslavenskih diplomatsko-konzularnih i vanjskotrgovačkih predstavništava u inozemstvu.

SDS kao civilna kontraobavještajna služba nalazila se u sastavu Saveznog sekretarijata unutarnjih poslova (SSUP). Sastojala se od nekoliko uprava (odjela). Četiri glavne uprave bavile su se: 1) unutarnjim neprijateljem (nacionalizam, crkva itd.); 2) emigracijom (hrvatska, albanska itd.); 3) stranim obavještajnim

službama; 4) tehnikom praćenja i prisluškivanja. SDS je svoju organizacijsku mrežu razvijala preko republičkih sekretarijata za unutarnje poslove (RSUP), a ovi preko centara SDS-a i njihovih ispostava. Unutarnji organizacijski ustroj republičkih centrala i centara SDS-a bio je sukladan strukturi saveznog SDS-a.

Prema upućenim analitičarima rada Udbe, većinu informacija djelatnici SDS-a dobivali su putem informatora i suradnika, odnosno operativnih veza. U udbaškom žargonu s tim nazivima označavali su se doušnici ili cinkaroši, to jest osobe koje su Službi državne sigurnosti dobrovoljno, pod ucjenom ili iz nekog trećeg razloga dostavljale informacije o događajima, osobama i procesima od značenja za SDS. Obično je operativni djelatnik birao informatora. Pri izboru je u obzir uzimao položaj i funkciju osobe, profesiju, radno mjesto, mjesto stanovanja, ali i sve druge karakteristike koje neku osobu čine "korisnim građaninom". Nakon što bi pronašao osobu za koju smatra da može biti dobar izvor informacija, operativac je morao o svome otkriću obavijestiti načelnika odjela ili svog pretpostavljenog. Obzirom da je u Službi vladao strogi hijerarhijski ustroj, nije bilo neovlaštenih ili slučajnih operacija, a svi su podaci morali biti odobreni i arhivirani.

Podaci dobiveni od informatora korišteni su za kontrolu različitih sredina, objekata i punktova, a posebno su bili značajni prilikom temeljite obrade osobe pod kontrolom ("obradom"). Sastanci između operativca i informatora održavali su se tajno, uvijek na isti način: djelatnik SDS-a samo je slušao, odnosno primao informacije, dok je informator govorio. Takvim načinom rada, Služba informatoru nikad nije dala do znanja kako se njegove spoznaje koriste. Suradnik Službe državne sigurnosti je bio viši oblik od operativne veze. U žargonu poznat je i kao "agent". Suradnik je bila osoba koja je na temelju preciznih instrukcija dobrovoljno i tajno obavljala različite zadatke. Informacije koje je Služba dobivala od suradnika bile su uglavnom kvalitetnije od informatorovih podataka. Osoba koja je željela postati suradnikom Službe morala je biti spremna na suradnju, a uz to biti iskrena, sklona uočavanju onih pojava koje je Služba smatrala važnim. Također, psihofizički profil suradnika bio je vrlo bitan, posebno njegova sposobnost čuvanja tajne, pretvaranja i prilagođavanja određenoj sredini i slično.

Takozvano "vrbovanje suradnika" obavljalo se isključivo nakon pismenog odobrenja načelnika odjela i centra Službe, a uz suglasnost republičkog i čak saveznog šefa čitave Službe. Prije toga bi se obavila vrlo detaljna provjera, tzv. tehnikom "gustog češlja", suradnikovih osobina. Provjera je li bila i dugotrajnija i složenija od provjere informatora, a provjeravalo se npr. kakvim načinom života suradnik živi, koje su mu sklonosti i u kakvoj se sredini kreće, kakav je njegov odnos prema objektu ili osobi koju tajna policija prati i obrađuje, koji su mu motivi za suradnju i drugo.

Ukoliko bi suradnik uspješno prošao prethodne provjere, sastavljao se pismeni prijedlog za njegovo angažiranje, a službenik SDS-a u objašnjenju prijedloga navodio je sljedeće osobne podatke tog suradnika: ime i prezime suradnika, te

mjesto, općina i republika odnosno država rođenja; nacionalnost i državljanstvo; podaci o školovanju i radni status; bračni status; zvanje roditelja, njihova stručna sprema i nacionalnost, bolesti u obitelji i vlastito zdravlje; turistička putovanja, školovanje i privremeni rad u inozemstvu; detalji o rodbini u inozemstvu (imena, pa čak i nadimci); sentimentalne, privatne veze u inozemstvu; veze s emigrantima, njihova imena i kontakti; i članstvo u društveno - političkim organizacijama i političke funkcije. Tijekom cjelokupnog rada zadaća je službenika koji održava tu vezu, bila uvjeriti suradnika da iz njegova rada proizlaze brojne koristi za "jugoslavensku socijalističku samoupravnu zajednicu bratskih naroda". Osim toga, službenik je imao preciznu instrukciju da "vrijednog i debelo iskoristivog (na duže staze) suradnika pod svaku cijenu treba sačuvati od kompromitiranja i provale." Zato se u političkim procesima suradnik SDS-a kao ključni, krunski svjedok pojavljivao vrlo rijetko.

Za svakog je suradnika uvijek morao biti spreman takozvani obvezujući odnosno kompromitirajući materijal koji je duboko zadirao u osobni život. On se upotrebljavao u slučaju da sposoban i talentiran suradnik posumnja u korisnost svog rada ili pokuša "dezertirati". Takav kompromitirajući materijal obično su činili: fotografije i video-snimke o preljubu; dokumentirane izopačene seksualne sklonosti suradnika ili njegovih najbližih; dokumentirani biografski podaci o osobnom životu koje pojedinac želi prikriti; i neugodni biografski i intimni podaci o roditeljima i djeci suradnika.

Veza sa suradnikom održavala se većinom putem neposrednog kontakta, a samo u izuzetnim okolnostima putem telefona, pismenim putem, šifriranim radio-porukama ili na drugi način. Na tajnim sastancima, koji su se održavali na tajnim mjestima, suradnik je od službenika SDS-a dobivao zadatke i upute, i predavao svoje usmene ili pismene izvještaje. Na temelju suradnikova izvješća, službenik Državne sigurnosti sastavljao je svoj izvještaj i to u najmanje dva primjerka, jer se jedan od njih morao odložiti u dosje suradnika, a drugi u dosje operativne obrade ili operativne kontrole. Bilješke su pisane u trećem licu, a umjesto stvarnog suradnikovog imena navodio se njegov pseudonim. U prilogu je stajala i službena zabilješka s navedenim budućim zadatcima koji su povjereni suradniku.

Sve su se dobivene informacije, a posebno one koje su dobivene preko suradnika angažiranih zbog obvezujućeg materijala, provjeravali putem drugih izvora. Ako su se podaci pokazali točnima i valjanima, prihvaćali su se kao operativne informacije i postajali su osnovnom za daljnju sveobuhvatniju i dugotrajniju operativnu obradu neke osobe, sredine ili objekta.

U slučaju suradnikova preseljenja u drugo mjesto na području iste republike ili na području države, kao i u slučaju premještanja ili unapređenja ovlaštene osobe iz SDS-a na viši položaj, suradnik bi se uz njegovu osobnu suglasnost "predao na vezu" drugom službeniku Državne sigurnosti. Prestanak suradničkog odnosa bio je moguć samo po završetku posla zbog kojega je angažiran, zbog teško narušenog suradnikova zdravlja ili promjene radnog mjesta, na njegov ili

zahtjev Službe (ona to zahtijeva ako sumnja u suradnikovu iskrenost, njegovu kompromitaciju, psihički pad, itd.).

Stvarni financijski troškovi nastali obavljanjem zadaća suradniku su uvijek nadoknađivani, a za svoj trud i posebne napore nagrađivan je novčano (većinom 13. svibnja, na dan SDS-a), davanjem prigodnih poklona (prilikom rođendana, vjenčanja i slično), ili pružanjem određenih usluga i pogodnosti. Niti tada se ništa nije radilo na svoju ruku, nego se sve bilježilo. Tada bi načelnik službe, na prijedlog ovlaštene službene osobe koja je sa suradnikom kontaktirala, donio odluku o naknadi troškova i nagrađivanju, odnosno pružanju usluga.

Osim u radu s informatorima i suradnicima, operativni je djelatnik Službe državne sigurnosti dio svog radnog vijeka provodio na terenu, a to znači da je koristio sljedeća operativno - tehnička sredstva i mjere: tajno praćenje, tajno fotografiranje i video-snimanje, tajno prisluškivanje, uz cjelodnevnu prismotru telefona, ozvučenje prostorija, tajno pretraživanje stana, tajno otvaranje poštanskih pošiljki (kodna akcija "Lira") i sl. Praćenje se obavljalo pješice, raznim prijevoznim sredstvima ili kombinirano, a "pratioci" su bili ovlašteno službeno osoblje Službe ili, izuzetno, najpovjerljiviji suradnici. Za praćenje zanimljive osobe i njezina stana, odnosno objekta operativne kontrole i obrade, bila je angažirana promatračka ekipa, koju su činila od četiri do šest operativaca. "Pretresanje" stanova, hotelskih soba i poslovnih prostorija obavljalo se sustavno; takvi su se objekti uglavnom odmah i ozvučili.

Prilikom prisluškivanja (kodna akcija "Slaven") tonski su tehničari Službe i njeni stručnjaci zaduženi za telefonske veze, najradije koristili jednostavnu aparaturu za prisluškivanje telefonskih razgovora koja se sastojala od magnetofona i aparata za registriranje rada brojčanika. Takav bi se magnetofon pokrenuo svaki put kad telefon zazvoni ili kad se podigne slušalica. Kako se ne bi pratili nevažni razgovori, ubačen je kodirani program, koji je na magnetofonu automatski registrirao razgovore u kojima se pojavljuju riječi poput "politika", "tajna", "špijunaža", "prisluškivanje", "nemoj to nikome reći", "vojska", "putovanje", "sastanak", "oružje", "to je povjerljivo", "oni na vlasti su prava bagra", "lupeži", "on je islužena stara nakaza", "banditi iz šume", "razbojnici" i drugo.

O tome kako su, koga i s kim špijunirale bivše komunističke vlasti najbolje može posvjedočiti "arhiv posebnih evidencija" Službe državne sigurnosti, gdje su zabilježene operativne veze, operativne informacije, operativne obrade i operativne kontrole. Doušnici su evidentirani u popisu informatora, uz njihove osobne podatke i adrese stana, mjesta stalnog boravka, a suradnici su popisani u registru suradnika, gdje se nalaze osnovni i pomoćni dosjei. Taj registar čine: redni broj, broj dosjea, datum zavođenja, općeniti podaci o suradniku, pseudonim, ime djelatnika za vezu i primjedbe. Svaki suradnik, koji je ikad radio za Državnu sigurnost, postoji i u osnovnom dosjeu u kojemu su sadržani iscrpni podaci o suradniku, prijedlog za angažiranje, pseudonim, ocjena rada suradnika, odluke o mogućem nagrađivanju, odluka o prestanku suradničkog odnosa. U slučaju da

osnovni dosje nestane, postoji pomoćni dosje, koji za svakog suradnika nosi broj osnovnog dosjea i njegov pseudonim. U taj su se dosje ulagali izvještaji suradnika, kao i operativni materijali koje je donosio.

Registar suradnika s osnovnim dosjeom čuvao se u čeličnoj kasi ili trezoru, a za njegovo čuvanje bio je ovlašten rukovoditelj organizacijske jedinice, uglavnom načelnik odjela ili odsjeka u Centru Službe državne sigurnosti. Pomoćne dosjee suradnika čuvala je ovlaštena službena osoba koja je kontaktirala s njima. U tadašnjem Republičkom sekretarijatu za unutarnje poslove bila je pohranjena evidencija svih suradnika.

Zahvaljujući zagrebačkom tjedniku Globus, glasilu neokomunističkog establišmenta u Hrvatskoj, u javnost su dospjeli izvadci iz elaborata dvojice vodećih službenika Udbine republičke centrale u Zagrebu, Josipa Perkovića i Jana Gabriša: Služba državne sigurnosti Republičkog sekretarijata za unutarnje poslove SR Hrvatske u vremenu 1980. - 30. svibnja 1990. godine (rekonstrukcija). U elaboratu se može naći popis najznačajnijih institucija i osoba koje su obrađivali. Međutim, Perković i Gabriš izbjegavaju otvoreno progovoriti o svrsi djelovanja Udbe, odnosno o političkim zadacima i ciljevima kojima su trebali služiti. Tek napominju da nisu smjeli ništa raditi bez odobrenja i suglasnosti partijskog i državnog vrha, kao da žele reći da pitanja o tome treba postaviti njihovim naredbodavcima. Prema Perkoviću i Gabrišu, Ustavom SFRJ bilo je određeno da Federacija preko saveznih tijela uređuje osnove sustava zaštite ustavom utvrđenog poretka (državna sigurnost), osigurava djelatnost Službe državne sigurnosti i usklađuje rad Službi koje obavljaju poslove državne sigurnosti. Za obavljanje poslova državne sigurnosti kao dijela upravnih poslova temeljem čl. 363 Ustava SFRJ osnovan je Savezni sekretarijat za unutarnje poslove (SSUP). U okviru SSUP-a djelovala je Služba državne sigurnosti ustrojena u 10 uprava i 2 samostalna "odjeljenja" na zaštiti ustavnog poretka:

I. Uprava - strane obavještajne službe - obuhvaćala je poslove usmjeravanja i koordiniranja rada Službe na suprotstavljanju stranim obavještajnim službama, albanskoj emigraciji, IB emigraciji, međunarodnom terorizmu, a od 1988. godine bavila se i obavještajnim radom (akcija Marijan).

II. Uprava - neprijateljska emigracija - obavljala je poslove usmjeravanja i koordiniranja rada i neposrednog djelovanja prema neprijateljskoj emigraciji u zapadnoeuropskim i prekomorskim zemljama.

III. Uprava - unutarnji neprijatelj - obavljala je poslove usmjeravanja i koordiniranja rada na suprotstavljanju aktivnosti unutarnjeg neprijatelja. Imala 20 sistematiziranih, a 12 popunjenih radnih mjesta. Bila je podijeljena na dvije operativne skupine - prva operativna skupina obrađivala je sve nacionalizme (osim albanskog), vjerske zajednice, građansku desnicu i liberalizam. Druga operativna skupina bavila se albanskim nacionalizmom, birokratizmom i etatizmom te podrivanjem ekonomskih osnovica društva.

IV. Uprava - za prevodilačke poslove - bavila se prevođenjem za potrebe SDS-a, ali je bila i servis cijelog SSUP-a.

V. Uprava - istraživanja, analize i izvješćivanje - bavila se analitičkim radom i eksternim izvješćivanjem.

VI. Uprava - nije bila ustrojena

VII. Uprava - protuobavještajna zaštita saveznih tijela i organizacija, osiguranje članova predsjedništva bivše SFRJ, stranih državnika te drugih osoba i objekata.

VIII. Uprava - za informatiku - bavila se poslovima dokumentacije i informatičke obrade podataka, a posebno za I, II i III te VII i X Upravu. Dijelom je obrađivala i dokumentaciju javne sigurnosti (Interpol, kriminalitet stranaca, operativni glasnik). Vodila je oko 7000 aktivnih dosjea (obrada).

IX. Uprava - operativna tehnika - imala je sistematizirana 120, a popunjena 99 radnih mjesta.

X. Uprava - nadzor stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava (DKP) u Beogradu - do 1975. godine bavila se i nadzorom trgovinskih, novinskih i drugih stranih predstavništva, kada je taj nadzor prešao u nadležnost SDS Srbije. Uprava je djelovala u 7 operativnih skupina i to: dvije operativne skupine za nadzor istočnoeuropskih DKP, tri za nadzor zapadnoeuropskih, jedna za nadzor DKP azijskih, afričkih i latinskoameričkih država, te jedna operativna skupina za izvođenje operativnih akcija. U upravi je bilo sistematizirano 58, a popunjeno 45 radnih mjesta. Sredinom 1989. godine uprava je vodila 120 obrada i koristila 350 suradnika i 600 operativnih, društvenih i prijateljskih veza.

XI. Uprava - tajno praćenje i motrenje - imala je 88 sistematiziranih i 63 popunjenih radnih mjesta.

XII. samostalno odjeljenje- za suradnju sa stranim službama sigurnosti - sistematizirano je 8, a popunjeno 7 radnih mjesta..

XIII. samostalno odjeljenje - za opće poslove - imalo 11 sistematiziranih, a 9 popunjenih radnih mjesta.

Pri SDS-u je djelovalo i nekoliko specijalnih savjetnika saveznog sekretara koji su stalno ili povremeno dobivali određene zadaće iz djelokruga rada Službe.

Glede ustrojstva Službe državne sigurnosti značajan je članak 7. Zakona o osnovama sustava državne sigurnosti koji je utvrđivao da republike i autonomne pokrajine organiziraju i neposredno obavljaju poslove državne sigurnosti u skladu s Ustavom SFRJ, saveznim zakonima i politikom Skupštine SFRJ utvrđene u toj oblasti. Za rad SDS-a u SFRJ bio je odgovoran Savezni sekretar za unutarnje poslove kojeg je imenovala i razrješavala Skupština SFRJ (Ustav SFRJ, čl. 288), ujedno je bio i član savezne vlade (SIV-a) i formalno je za svoj rad odgovarao Predsjedniku SIV-a. Međutim, stvarna odgovornost saveznog sekretara za unutarnje poslove bila je prema Predsjedništvu SFRJ i njegovu Savjetu za zaštitu ustavnog poretka, a obveze i odgovornost protezale su mu se i prema Predsjedništvu CKSKJ.

Kako je iz sheme rukovođenja Službom vidljivo, presudan utjecaj na čelnike Službe u SSUP-u imalo je Predsjedništvo SFRJ i njegovo operativno tije-

lo - Savjet za zaštitu ustavnog poretka, SIV i Predsjedništvo CKSKJ. Savjet za zaštitu ustavnog poretka Predsjedništva SFRJ kojega su sačinjavali članovi Predsjedništva SFRJ, članovi Predsjedništva CKSKJ, predsjednik SIV-a te savezni sekretari za unutarnje poslove, narodnu obranu i vanjske poslove neposredno je pratio stanje državne sigurnosti, donosio odluke, utvrđivao obveze i prijedloge i slično koje su obvezivale na provedbu SDS SSUP-a. Ovaj Savjet bio je u neposrednoj vezi sa savjetima za zaštitu ustavnog poretka predsjedništava republika i pokrajina bivše Jugoslavije.

Na prijedlog saveznog sekretara za unutarnje poslove SIV je imenovao neposrednog rukovoditelja SDS-a u SSUP-u koji je po funkciji bio podsekretar. U izvjesnom smislu, kao i kod drugih saveznih funkcija, i za ovu je funkciju primjenjivan kadrovski republički ključ. Savezni sekretar imenovao se na četiri godine, a tu je dužnost mogao obavljati najviše dva puta uzastopce. Imao je pravo donositi pravilnike, naredbe i uputstva za izvršavanje saveznih zakona, drugih propisa i općih akata Skupštine SFRJ te propisa SIV-a.

O bosansko-hercegovačkoj Udbi, njezinom ustroju, zakonskoj regulativi, ciljevima i kadrovima, najsustavniji rad do sada - pod naslovom Sigurnosno obavještajne službe u Bosni i Hercegovini - objavio je Ivan Lučić u časopisu Nacionalna sigurnost i budućnost (Svezak 1, 2001.). Lučić piše da je Brijunski plenum, tj. IV. sjednica CK SKJ, bila odlučujuća za savladavanja otpora procesu decentralizacije tadašnje države, a time i prenošenja određenih nadležnosti iz područja državne sigurnosti sa saveznih na republičke i pokrajinske organe. Ustavnim amandmanima iz 1967. i 1971., Osnovnim zakonom o unutarnjim poslovima od 1. siječnja 1967. i Ustavom od 21. veljače 1974. utvrđeno je da su pored Federacije, za zaštitu Ustavom utvrđenog poretka, tj. državnu sigurnost, odgovorne i Republike. Uz to preciznije su određeni djelokrug, organizacija i metode rada Službe državne sigurnosti, kao samostalne stručne službe u Saveznom sekretarijatu za unutarnje poslove...

Političke promjene izazvane IV. sjednicom CK SKJ, promjene koje su, prije svega, rezultirale djelomičnom federalizacijom, tj. decentralizacijom same partije (što se u početku manifestiralo promjenom redoslijeda održavanja partijskih kongresa, a zatim i uvođenjem načela pariteta prilikom konstituiranja vodstva SKJ) i ustavne promjene putem amandmana, dovele su do većih političkih pokreta, rezultat kojih je bio Ustav SFRJ, donesen 21. veljače 1974.

Samo četiri dana nakon proglašenja Ustava SFRJ, 25. veljače 1974. proglašen je i Ustav SR BiH. U uvodnom dijelu Ustava SR BiH, dakle u osnovnim načelima stoji sljedeće: "U toku revolucionarne borbe radničke klase i svih radnih ljudi Jugoslavije, s Komunističkom partijom na čelu, u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji, radnička klasa, radni ljudi i narodi Bosne i Hercegovine Srbi, Muslimani i Hrvati i pripadnici drugih naroda i narodnosti, zajedno s drugim narodima i narodnostima Jugoslavije, uspostavili su rev-

olucionarnu, narodnu demokratsku vlast i u okviru Federativne Republike Jugoslavije stvorili Narodnu Republiku Bosnu i Hercegovinu." Ova tvrdnja, piše Lučić, dobro prikazuje političku i društvenu situaciju u kojoj je djelovala tadašnja Služba državne sigurnosti. U takvom totalitarnom, revolucionarnom i jednopartijskom sustavu služba je bila istog karaktera, odnosno pod kontrolom komunističke partije i u funkciji njezina očuvanja i učvršćenja vlasti. Nitko nije mogao biti pripadnik službe, a da nije bio član partije. Zanimljiva je i praksa zavođenja operativne obrade od strane SDS-a BiH nad građanima koji su članovi SK. Prije stavljanja pod operativni tretman tražila se "određena verifikacija" u CK SK BiH. Praktički se tražila suglasnost partije.

Služba državne sigurnosti BiH je imala 1986. 589 djelatnika što je bilo 87,39% od ukupnih 674 sistematiziranih mjesta. Od toga je 61,63% imalo visoku stručnu spremu. Služba je pored djelatnog imala i pričuvni sastav, u kojemu se nalazilo najmanje 646 pripadnika koji su po ratnom rasporedu bili smješteni u službu. Analizirajući izvješće o radu za 1986. vidi se kako se Služba bavila sljedećim poslovima: suprotstavljanjem djelatnosti stranih obavještajnih službi, suprotstavljanjem djelatnosti neprijateljske emigracije, suprotstavljanjem djelatnosti unutarnjeg neprijatelja, sigurnosnom zaštitom nekih ličnosti i objekata i radom na obrambenim pripremama. U izvješću se referiralo i o korištenju operativne tehnike, analitičko informativnoj djelatnosti, kadrovskoj problematici i suradnji službe sa SDS-om SSUP-a, RSUP-a, Pokrajinskim sekretarijatima unutarnjih poslova i ostalim službama sigurnosti, organima gonjenja, inspekcijskim službama, kao i drugim subjektima za Općenarodnu obranu i Društvenu samozaštitu. Samo tijekom 1986. SDS BiH otkrila je "neprijateljsko djelovanje" 2645 građana Republike BiH, građana koji prvi put "nastupaju s neprijateljskih pozicija". Dakle, pronađeno je 2645 novih neprijatelja, što je za 95 otkrivenih neprijatelja više nego 1985. kad ih je bilo "samo" 2550. Međutim, od tog broja pod operativnu je obradu stavljeno tek 155 osoba, nakon što ih je brisano 140. Tako su se 1986. pod operativnom obradom nalazile 1052 osobe, od kojih su 123 osobe zahvaćene mjerama zbog "protuobavještajne problematike", 499 zbog "neprijateljske emigracije", a 430 ljudi vođeno je kao "unutarnji neprijatelji". Kako bi se nosila sa svim tim neprijateljima, služba je angažirala 176 novih suradnika i 127 operativnih veza. Istodobno je brisala 100 suradnika i 147 operativnih veza. Tako je služba okončala 1986. s 1645 izvora, od kojih 1049 suradnika i 596 operativnih veza. Iste godine vođene su 94 operativne kombinacije, radi "ostvarivanja neposrednijeg operativnog kontakta Službe s neprijateljem, radi kvalitetnijeg praćenja njegove djelatnosti." Obavljeno je 13123 informativnih razgovora s 9944 osobe od kojih su 88 bili stranci. Izvršeni su pretresi stambenih i drugih prostorija kod 134 građana. Od 83 građana oduzete su putne isprave, a 21 strancu otkazan je boravak u zemlji. Za potrebe drugih službi i organa sigurnosti izvršeno je 28505 potpunih i djelomičnih provjera...

Tijekom 1986. Republička služba BiH je dostavila 2440 različitih sig-

urnosno interesantnih podataka saveznoj službi i službama drugih republičkih i pokrajinskih službi ili organima sigurnosti JNA. Prisluškivano je 718 telefona, ozvučeno 488 stanova i drugih prostora. To je bio dio operativnih mjera koje je SDS BiH poduzela tijekom 1986. Sve je to rezultiralo kaznenim prijavama protiv ukupno 7 osoba, a prekršajnim protiv dviju osoba...

Republički Sekretar (ministar) unutarnjih poslova Bosne i Hercegovine potpisao je "Pravilnik o unutarnjoj organizaciji Službe državne sigurnosti Republičkog sekretarijata za unutarnje poslove Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine". Pravilnik je stupio na snagu 1. ožujka 1990., nakon što je dobio suglasnost Izvršnog vijeća Skupštine Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (vlade) na njegovoj posebnoj 440 sjednici. Bio je to posljednji pravilnik o organizaciji SDS-a SR BiH i s njime je ta služba dočekala prve slobodne i demokratske izbore. U samom Rješenju o suglasnosti utvrđuje se broj od 735 djelatnika službe. Prema ovom pravilniku službom "rukovodi" podsekretar uz pomoć stručnog kolegija koji čine zamjenik podsekretara, pomoćnici podsekretara, načelnici uprava, načelnik sektora SDS-a u Centru službi sigurnosti (CSS) Sarajevo i tajnik stručnog kolegija. Stručni kolegij u širem smislu čine još i načelnici sektora SDS-a u Centrima Službi sigurnosti. Člankom 6 Pravilnika u Službi su utvrđeni sljedeći organizacijski oblici: uprave, sektori, odjeljenja, odsjeci i detašmani. U sjedištu se utvrđuju osnovne organizacijske jedinice i to:

- Uprava za poslove i zadatke otkrivanja i sprečavanja djelatnosti stranih obavještajnih službi - 01;
- Uprava za poslove i zadatke otkrivanja i sprečavanja neprijateljske djelatnosti emigracije - 02;
- Uprava za poslove i zadatke otkrivanja i sprečavanja djelatnosti unutarnjeg neprijatelja - 03;
- Uprava za operativno-tehničke poslove i zadatke - 04;
- Uprava za poslove i zadatke osiguranja određenih ličnosti i objekata - 05;
- Uprava za poslove i zadatke obrambenih priprema - 06;
- Uprava za analitičko-informativne poslove i zadatke - 07;
- Odjel za poslove i zadatke tajnog praćenja;
- Odjel za opće, pravne i kadrovske poslove i zadatke.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti državne sigurnosti izvan sjedišta Republičkog sekretarijata određeni su sektori Službe državne sigurnosti u sklopu centara službi sigurnosti, sa sjedištima u Banja Luci, Bihaću, Doboju, Goraždu, Livnu, Mostaru, Sarajevu, Tuzli i Zenici.

Zbog posebne uloge i značenja, koji je imao Centar službi sigurnosti Mostar, tj. njegov sektor državne sigurnosti, prikazat će se njegova organizacija. Sektor državne sigurnosti Mostar bio je nadležan za djelovanje na teritoriju čitave Hercegovine, što znači na području općina: Bileća, Čapljina, Čitluk, Gacko,

Grude, Jablanica, Konjic, Lištica (sada Široki Brijeg), Ljubinje, Ljubuški, Mostar, Neum, Nevesinje, Posušje, Prozor, Stolac i Trebinje. U Sektoru državne sigurnosti u Centru službi sigurnosti Mostar utvrđene su unutarnje organizacijske jedinice:

- Odjel za poslove i zadatke otkrivanja i sprečavanja djelatnosti stranih obavještajnih službi - 01;
- Odjel za poslove i zadatke otkrivanja i sprečavanja neprijateljske djelatnosti emigracije - 02;
- Odjel za poslove i zadatke otkrivanja i sprječavanja djelatnosti unutarnjeg neprijatelja - 03;
- Odjel za operativno-tehničke poslove i zadatke - 04;
- Odsjek za poslove i zadatke obrambenih priprema - 06.

U sastavu sektora nalazila su se i tri Detašmana i to:

- Detašman SDS-a Čapljina za područje općina: Čapljina, Grude, Ljubuški, Neum i Stolac;
- Detašman SDS-a Konjic za područje općina: Konjic, Jablanica i Prozor (Rama);
- Detašman SDS-a Trebinje za područje općina: Trebinje, Bileća, Gacko i Ljubinje.

Pred izbore u BiH, 1. listopada 1990., svim upravama i sektorima SDS-a SR BiH dostavljen je materijal za sastanak proširenog kolegija SDS-a. Bio je to prijedlog nove organizacije službe. Njemu su prethodili "Polazni osnovi za transformaciju službe državne sigurnosti", koje je nešto prije usvojio prošireni kolegij saveznog sekretara i republičkih i pokrajinskih sekretara za unutarnje poslove. Navedene osnove polaze od činjenice da Savez komunista gubi vlast i da je opstanak partijske službe nemoguć. Bilo bi naivno vjerovati da je to značilo partijsku odluku o odricanju od tajno-policijskih poluga moći.

CENTAR SLUŽBI DRŽAVNE BEZBJEDNOSTI

BANJA LUKA

ABDULAHI, (Ferida) Feti - "Balon"
1933. - Gostivar/Makedonija

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
op. radnik: Bukić Amir
Odjeljenje 03

Reg. broj: V-2069
14.11.90

SAGLASAN
Načelnik III uprave SDB

Željko Varunek

P R I J E D L O G
za prestanak saradnje sa operativnom vezom "Balon"

Na osnovu tačke 17. Pravila o radu SDB, predlažem prestanak saradnje sa operativnom vezom:

ABDULAHI FETI, sin Ferida, rodjen 6.12.1933. godine u selu Dobri Dol, opština Gostivar, SR Makedonija, Albanac, državljanin SFRJ, po zanimanju poslastičar, stalno nastanjen u Banjoj Luci, Nurije Pozderca broj 4.
Vodjen je pod pseudonimom "Balon".

R A Z L O Z I

Abdulahi je angažovan kao op. veza SDB 20.5.1985. godine, na patriotskoj osnovi. Izvor je bio usmjeravan na praćenje djelatnosti lica koja se eksponiraju sa pozicija albanskog nacionalizma i separatizma, kao i muslimanskog nacionalizma. Saznanja i podaci koje je u tom saradničkom odnosu sa Službom davao, potvrdjena su saznanjima drugih izvora.

Abdulahi nije koristio i primjenjivao OTS, niti su putem njega primjenjivane druge mjere Službe. U toku saradničkog odnosa izvor nije nagradjivan.

U poslednje vrijeme izvor teže prihvata kontakte, što pravda svojom bolešću i iscrpljenošću aktivnostima u privatnoj radnji. Isto

2.

tako, kod izvora je primjetna okrenutost ličnim interesima, tako da je i sve manje u kontaktima sa bezbjednosno interesantnim licima. Inače, izvor je bio svjestan saradničkog odnosa sa Službom, redovno je na kontaktima upozoravan na konspirativnost ovog odnosa i nismo došli do podataka da ih je provalio.

Iz navedenih razloga, predlažemo prestanak saradnje sa Abdulahi Fetijem - operativnom vezom "Balon". Materijal bi, nakon odobrenja prestanka saradnje, arhivirali.

Banja Luka, 24.9.1990. godine

PREDLAŽE
NAČELNIK SEKTORA SDB
Djuro Savić

SAGLASAN
PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoje Nović

O D O B R E N J E

Na osnovu tačke 5. Pravila o radu SDB, odobrava se prestanak saradnje sa operativnom vezom "Balon".

REPUBLIČKI SEKRETAR ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić

ALIĆ, (Hamde) Hazim - "Alhaz"
1949. - Busovača

SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Gazić Hajrudin
Dana, 25.10.1989. godine.-

K 11-87.

Linija rada: [illegible]

P R I J E D L O G
za brisanje operativne veze na osnovu člana 49.
Pravila o radu SDB.-

ALIĆ HAZIM, sin Hamde i Šide Durmo, rodjen 6.1.1949. godine u Busovači, Musliman, državljanin SFRJ, vjerski službenik, radio kao imam u selu Orahova kod Bos. Gradiške, sada živi na području Zenice.

R a z l o z i:

ALIĆ HAZIM je na naš teren došao krajem 1986. godine. Nakon postavljenja na mjesto imama u selu Orahova, ALIĆ je stupio u vezu sa KEDIĆ HAMIDOM, PO, glavnim imamom iz Bos. Gradiške, koji se eksponira sa pozicija kleronacionalizma iz IZ.

Nakon potrebnih provjeravanja i procjenjivanja, aprila 1987. godine, odlučili smo se na obavljanje informativnog razgovora sa ALIĆEM, u cilju sagledavanja mogućnosti i njegove spremnosti za usmjeravanje na praćenje KEDIĆEVE neprijateljske djelatnosti, kao i praćenje globalnih bezbjednosno interesantnih kretanja u IZ na tom terenu.

U kontaktima sa ALIĆEM, a u skladu sa njegovim objektivnim mogućnostima, došli smo do odredjenih bezbjednosno in-

teresantnih saznanja o držanju i ponašanju KEDIĆ HAMIDA, PO, o njegovim kleronacionalističkim istupima, kao i o bezbjednosno - interesantnim previranjima u vrhovima IZ.
Obzirom da je ALIĆ na kontaktima sa nama iskazao voljnost i spremnost za saradnju, te iskrenost i pouzdanost, novembra 1987. godine angažovali smo ga kao op. vezu SDB, pod pseudonimom "ALHAZ".
Saradnju sa SDB korektno je prihvatao, bio je svjestan medjusobnog odnosa, a kontakte sa nama nije provalio. Nismo ga nagradjivali, niti smo preko njega vršili primjenu OTS.

Kadrovskim pomjeranjima u IZ, ALIĆ je, septembra mjeseca ove godine, premješten sa našeg terena. Imajući u vidu da su na taj način prestali objektivni uslovi za njegovo dalje korištenje, predlažemo da se on briše kao op. veza, a materijal arhivira.
Inače, ALIĆ je, sa naše strane, upozoren na potrebu čuvanja tajne.

PREDLAŽE
OPERATIVNI RADNIK,
Gazić Hajrudin

SAGLASAN
NAČELNIK ODJELJENJA 03,
Zahirović Emir

ODOBRAVA
NAČELNIK SEKTORA SDB,
Đuro Savić

BM

AŠIĆ, (Ferida) Zijad - "Mali"
1964. - Banja Luka

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Gazić Hajrudin
Datum: 8.6.1987. godine

P R I J E D L O G

za brisanje op. veze na osnovu člana 46. Pravila o radu SDB

AŠIĆ ZIJAD, sin Ferida i Lutfije, rodjen 4.7.1964. godine u Banja Luci, Musliman, državljanin SFRJ, islamski vjerski službenik, imam u Bronzanom Majdanu kod Banjaluke, stalno nastanjen u Banjoj Luci, ulica Tadije Odića BS 1/1.

Ašić je od strane SDB kontaktiran od 23.1.1982. godine, da bi prvog novembra iste godine bio registrovan kao op. veza na praćenju neprijateljske djelatnosti pojedinaca koji djeluju sa pozicija muslimanskog nacionalizma i kleronacionalizma.

Do sada je dao više bezbjednosno interesantnih i kvalitetnih podataka o problematici muslimanskog kleronacionalizma iz reda IZ u Banjoj Luci i šire, o čemu smo u više navrata informisali odgovarajuću upravu RSUP SR BiH SDB.

Cijenimo da je Ašić, u proteklih pet godina intenzivne saradnje sa SDB, kao i zbog uspješnog približavanja neprijateljski eksponiranim licima koja su pod tretmanom SDB, stekao uslove da bude brisan kao op. veza, i registrovan kao saradnik. U tom smislu sačinićemo poseban prijedlog.

U Banjoj Luci, 8.6.1987. godine.

Predlaže op. radnik,

Gazić Hajrudin

Saglasan:
Načelnik odjeljenja 03
Zahirović Emir

BAJRIĆ, (Muhameda) Muhamed - "Caco"
1959. - Hadžići/Ključ

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Hrnjić Mirsad
Linija rada: 03

Reg.broj D-5C2(
Datum evid. 2(((

PREDMET: BAJRIĆ MUHAMED, prijedlog za angažovanje saradnika.-

Na osnovu člana 46. Pravila o radu SDB, predlažem angažovanje za saradnju SDB

BAJRIĆ MUHAMED, sin Muhameda i Ajše djev. Ahmetović, rodjen 1.10.1959. godine u mjestu Hadžići, opština Ključ, Musliman, državljanin SFRJ, privatni obrtnik, posjeduje "Butik" u Ključu, stalno nastanjen u Ključu, ul. Ibre Hodžića bb, ~~nije član SKJ.~~

R a z l o z i:

Već duži period, nakon što je samoinicijativno izrazio želju za saradnju, Služba kontaktira sa Bajrić Muhamedom u cilju dobivanja saznanja o neprijateljskoj djelatnosti lica koja se eksponiraju sa pozicija muslimanskog nacionalizma i kleronacionalizma. Kroz kontakte sa Bajrićem Služba je došla do potvrde skoro svih dosadašnjih saznanja o pojedinim bezbjednosno interesantnim licima sa područja Ključa, a naročito za imama Hrnjić Osmana /POO/ ovog Centra. Isto tako Bajrić nam je dao i niz početnih saznanja za glavnog ključkog imama Zekotić Šemsu kao i za Šupčević Omera i Hodžić Suada koji se povremeno eksponiraju sa pozicija muslimanskog

2.

nacionalizma. U svim kontaktima sa Službom, Bajrić je izražavao spremnost za saradnju, a podaci koje je ustupao Službi uvijek su bili tačni i blagovremeni. Stepen bezbjednosne kulture kod Bajrića je veoma visok, tako da su njegovi kontakti sa Službom ostali neprimjećeni i konspirativni.

Obzirom da se Bajrić Muhamed bavi takvim poslom da svakodnevno stupa u kontakt sa velikim brojem lica, da je lični prijatelj sa imamima Hrnjić Osmanom /POO/ i Zekotić Šemsom, da je izrazio spremnost da ustupa podatke Službi i da kontakte sa Službom nije provalio, te da je u mogućnosti da i dalje prati neprijateljsku djelatnost lica iz redova muslimanskog klera i drugih struktura, predlažemo da se Bajrić Muhamed registruje kao saradnik SDB pod pseudonimom "ĆAĆO".

Banja Luka,

Predlaže op. radnik:
Hrnjić Mirsad

Saglasan šef Detašmana:
Zjajo Muharem

O D O B R E N J E

Na osnovu člana 46 Pravila o radu SDB odobravam angažovanje za saradnju sa SDB saradnika "ĆAĆO".

NAČELNIK SEKTORA SDB,
Nikolić Zvonko

BEGOVIĆ, (Taiba) Meho - "Mića"
1931. - Sanski Most

CENTAR: SDB BANJA LUKA Reg. br. D-275

UPITNIK S

1.	Prezime, očevo ime i ime	BEGOVIĆ /Taiba/ MEHO
2.	Pseudonim	"[illegible]" „Mića"
3.	Godina i mjesto rođenja (opština i SR)	9.5.1931. g. Sanski Most, Sanski Most, SR BiH
4.	Mjesto i adresa boravka (prebivališta)	Sanski Most
5.	Bračno stanje	Neoženjen
6.	Narodnost	Musliman
7.	Državljanstvo	
8.	Zanimanje (vrsta posla)	Radnik - krojač
9.	Naziv i mjesto ustanove ili preduzeća gdje je zaposlen	Nezaposlen
10.	Vrsta (grana) djelatnosti	-
11.	Školska sprema, odnosno stručna kvalifikacija	Srednja škola
12.	Znanje stranih jezika	Služi se ruskim jezikom i djelimično poznaje francuski
13.	Individualne osobine — sklonosti mane, hobi	Oprezan i konspirativan
14.	Da li je član SK	-
15.	Podaci iz prošlosti i druge karakteristike vezane za prošlost	[illegible]

RSUP SR BiH - SDB
V SEKTOR

Sarajevo, 2.1o.1978.godine

PREDMET: Saradnik "Mića", prijedlog za brisanje iz evidencije saradničke mreže.

Saradnik "Mića" angažovan je za saradnju januara 1973. godine i korišten je na zadacima obrade organizatora ekstremne informbirovske emigracije. U toku saradnje postigao je veoma značajne rezultate, naročito na planu uspješne realizacije akcije "Bosfor".

U realizaciji akcije "Bosfor" uspješno su iskorišteni materijali i podaci koji su dobiveni preko ovog saradnika, a osim toga on je korišten kao glavni svjedok na sudjenju Mileti Peroviću. S obzirom na to prestale su mogućnosti ovog saradnika na planu dalje obrade ekstremne informbirovske emigracije, te predlažem da se briše iz evidencije saradnika, a materijal odloži u OE SDB RSUP SR BiH.

PREDLAŽE,
Mile Jerković

SAGLASAN
NAČELNIK V SEKTORA
Sejdo Jusić

COCO, (Huseina) Kemal - "Pjesnik"
1936. - Banja Luka

CENTAR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Hrnjić Mirsad
Datum: 19.11.1984. godine.

V-1998
14.12.84.

Linija rada: 03

PREDMET: COCO KEMAL, prijedlog za registrovanje op. veze.-

COCO KEMAL, sin Huseina i Sultanije, rodjen 16.6.1936. godine u Banjaluci, Musliman, državljanin SFRJ, novinar, stalno nastanjen u Banjaluci ul. Gavrila Principa br.25, član SKJ.

Radeći na proširivanju saznanja o neprijateljskoj djelatnosti lica koja se eksponiraju sa pozicija muslimanskog nacionalizma, kontaktirali smo i sa COCO KEMALOM.

U kontaktu sa SDB COCO se ponio veoma korektno i u tom smislu dao nam odredjene interesantne podatke u vezi eksponiranja ISLAMOVIĆ MESUDA zv. "Medo" sa pozicija muslimanskog nacionalizma i dr. Saznanja dobijena od COCE potvrdila su istinitost podataka do kojih smo došli putem drugih izvora.

Nakon ovog sa COCOM smo kontaktirali više puta i u svim kontaktima on je izrazio spremnost da se stavi SDB na raspolaganje. Sve zadatke koje je dobio, COCO je krajnje korektno obavio, a kontakte sa Službom nije provalio.

Pošto je COCO KEMAL u odličnoj poziciji da prati neprijateljsku djelatnost pojedinaca iz kulturno - umjetničkog života

Banjaluka i šire, koji istupaju sa posicija muslimanskog nacionalizma, a naročito ISLAMOVIĆ MESUDA, te s obzirom na njegov korektan odnos prema Službi predlažemo da se registruje kao operativna veza SDB, pod pseudonimom "PJESNIK".

PREDLAŽE OP. RADNIK :

Hrndić Mirsad

SAGLASAN NAČELNIK ODJELJENJA 03 :

Savić Đuro

O D O B R A V A

NAČELNIK CENTRA SDB ,

Mile Mandić

EGRLIĆ, (Juse) Husein - "Uskok"
1920. - Egrlići/Ključ

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Hrnjić Mirsad
Linija rada: 03

Reg.br.: 11-1784

SAGLASAN
NAČELNIK III UPRAVE SDB
Vardnek Željko

P R I J E D L O G
za prestanak saradnje sa saradnikom "USKOK"

Na osnovu tačke 17 Pravila o radu SDB predlažem prestanak saradnje sa saradnikom

EGRLIĆ HUSEIN, sin Juse i Cope rodj. Bečić, rodjen 10.1.1920. godine u s. Egrlići, opština Ključ, Musliman, državljanin SFRJ, penzioner, stalno nastanjen u Ključu, Egrlići br. 72.
Vodjen pod pseudonimom "USKOK".

R a z l o z i

Egrlić Husein je maja 1984. godine angažovan za saradnju sa SDB, na patriotskoj osnovi. Bio je usmjeren na tri lica koja su bila pod tretmanom SDB, a koja su se eksponirala sa pozicija muslimanskog nacionalizma i kleronacionalizma iz IZ.

Podatke koje je ustupao Službi, provjeravani su i preko drugih op. uporišta i pokazali su se tačnim i vjernim, a o svemu smo informisali III Upravu SDB. Inače kontakte sa SDB nije ni u jednoj prilici provalio.

U toku rada sa Egrlićem, isti nije koristio OTS, a putem njega nisu primjenjivane druge mjere Službe. Egrlić je bio svjestan svog saradničkog odnosa prema Službi, a u toku saradnje više puta mu je ukazano na potrebu čuvanja u tajnosti njegovog odnosa sa Službom, što je prihvatao i korektno i kao obavezu. U toku rada sa Službom nije nagradjivan.

2.

S obzirom da su se lica prema kojima je bio usmjeren pasivizirala, te da trenutno nema bezbjednosno interesantnih lica na koja bi Egrlić bio usmjeren, a imajući u vidu i njegovu starosnu dob, cijenimo da su prestali objektivni razlozi za njegovo dalje korištenje.

Imajući u vidu da se radi o licu koje je provjereno i povjerljivo, te njegovu spremnost na dalje kontakte, cijenimo da mu se Služba u datim prilikama može i ubuduće obraćati za pomoć.

Zbog naprijed navedenih razloga predlažemo prestanak saradnje sa Egrlić Huseinom - saradnik "USKOK". Nakon odobrenja našeg prijedloga materijal ćemo arhivirati.

Banja Luka, 15.10.1990. godine

PREDLAŽE NAČELNIK SEKTORA SDB
Savić Đuro

SAGLASAN PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoja Nović

O D L U K A

Na osnovu tačke 5 Pravila o radu SDB odobrava se prestanak saradnje sa saradnikom "USKOK".

REPUBLIČKI SEKRETAR
ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić

HALILOVIĆ, (Jakuba) Ibrahim - "Kastel"
1946. - Brnjik/Lopari

CENTAR: Banja Luka Reg. br. D- 1306 MB

UPITNIK S

1	Prezime, očevo ime i ime	HALILOVIĆ Jakuba IBRAHIM
2	Pseudonim	"KASTEL"
3	Godina, mjesto, opština i SR rođenja (za strane državljane i država)	2[illegible].6.1946.g. s. Brnjik, SO Lopari,
4	Mjesto i adresa boravka (prebivališta)	Banja Luka, M.Tita bb.
5	Bračno stanje	Oženjen
6	Narodnost	Musliman
7	Državljanstvo	
8	Zanimanje (vrsta posla)	Sveštenik
9	Naziv i mjesto ustanove ili preduzeća gdje je zaposlen	Vjerksa institucija IVZ - Banja Luka
10	Vrsta (grana) djelatnosti	Vjerksa institucija
11	Školska sprema, odnosno stručna kvalifikacija	Gazi Husref-Beegova medresa (srednja)
12	Znanje stranih jezika	Zna arapski i engleski potpuno
13	Individualne osobine sklonosti mane [illegible]	
14	Da li je član SK	Ne
	[illegible]	

HAMULIĆ, (Ahmeta) Ismet - "Rizo"
1950. - Hambarine/Prijedor

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Linija rada: 03
Op. radnik: 10900

Reg. broj: U-2339
Datum ev.: 28.12.90.

SAGLASAN
Načelnik III uprave SDB
Željko Varunek

P R I J E D L O G

za prestanak saradnje sa operativnom vezom "Rizo"

Na osnovu tačke 17. Pravila o radu SDB, predlažemo prestanak saradničkog odnosa sa op. vezom:

HAMULIĆ ISMET, rodjen 1.6.1950. godine u selu Hambarine, opština Prijedor, Musliman, državljanin SFRJ, dipl.pravnik, zaposlen u Organu uprave Skupštine opštine Prijedor, stlano nastanjen u Prijedoru.
Vodjen pod pseudonimom "Rizo".

O b r a z l o ž e n j e

Sa Hamulić Ismetom Služba kontaktira od 1984. godine na dobrovoljnoj i patriotskoj osnovi, a 1987. godine registrovan je kao op. veza "Rizo", u cilju praćenja jednog broja lica koja su djelovala neprijateljski sa pozicija muslimanskog nacionalizma i kleronacionalizma iz IZ.

Op. veza "Rizo" ustupio je više bezbjednosno interesantnih saznanja vezano za neprijateljsku djelatnost kako lica pod obradom Službe, tako i za bliske veze lica pod obradom.

Obzirom da su lica koja su bila pod obradom Službe odselila sa ovog područja, a ostala se lica pasivizirala od neprijateljske djelatnosti, "Rizo" nema objektivne uslove da bude i dalje

CENTAR SEKTOR SDB BANJA LUKA Reg. br. V- 2339

DOPUNE I PROMJENE

po uritnimu V

1	Prezime, očevo ime i ime	HAMULIĆ Ahmeta ISMET
2	Pseudonim	"RIZO"

Redni broj pitanja kod kojeg je nastala promjena	TEKST PROMJENE
	Obzirom da su se lica na koja je bio usmjeren pasivizirala, nema objektivnih uslova za dalje korištenje.

U B.Luci, dana 10.12. 1990g

PROMJENU IZVRŠIO
Ibrahimbegović Mira

HASANI, (Halita) Idris - "Rubin"
1946. - Prizren/Kosovo

CENTAR: SDB BANJA LUKA   Reg. br. A-136 MB

UPITNIK S

1.	Prezime, očevo ime i ime	HASANI /Halita/ IDRIZ
2.	Pseudonim	"RUBIN"
3.	Godina i mjesto rođenja (opština i SR)	1936. Podujevo, Prizren, SAP Kosovo
4.	Mjesto i adresa boravka (prebivališta)	Banja Luka, Ejuba Kobašlića bb
5.	Bračno stanje	Oženjen
6.	Narodnost	Albanac
7.	Državljanstvo	SFRJ
8.	Zanimanje (vrsta posla)	Student 4 godine Elektrotehničkog fakulteta u Banjaluci
9.	Naziv i mjesto ustanove ili preduzeća gdje je zaposlen	-
10.	Vrsta (grana) djelatnosti	-
11.	Školska sprema, odnosno stručna kvalifikacija	Viša
12.	Znanje stranih jezika	Potpuno vlada albanskim jezikom
13.	Individualne osobine - sklonosti mane, hobi	Fotoamater
14.	Da li je član SK	Da
15.	Podaci iz prošlosti i druge karakteristike vezane za prošlost	-

CENTAR SDB BANJA LUKA
Op.radnik: Savić Đuro   Linija rada 01
Dana: 18.12.1975.god.

P R I J E D L O G
za brisanje saradničkog odnosa sa saradnikom
"RUBIN"

Saradnik "Rubin" je 7.godina korišten u obradi lica albanske narodnosti koja su djelovala sa iredentintičkih pozicija, a bila su nastanjena u Banjaluci i Tuzli. Usmjeravan je i na lica u Banjaluci koja djeluju sa liberalističkih pozicija, a korišten je i u akcijama "Sjever" i "Jug" kao i u obradi kluba studenata albanske narodnosti "Drita" u Banjaluci.

Početkom 1975.godine zbog obaveze prema preduzeću koje ga je stipendiralo u toku školovanja zaposlio se i stalno nastanio u Prištini. Pošto je pnivremeno odselio sa našeg terena predlažemo da se "Rubin" briše iz aktivne saradnje, a materijal zadrži zbog mogućnosti reaktiviranja u bližoj budućnosti.

Predlaže op. radnik:
Savić Đuro

Saglasan načelnik odje.
Mile Mandić

Odobrava:
NAČELNIK CENTRA SDB
Ferid Mehmedović

HAŠIČ, (Safeta) Enes - "Plovak"
1956. - Bos. Dubica

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI Reg. broj: 0-4713
SEKTOR SDB BANJA LUKA Datum ev.: 28.12.90.

Odjeljenje: 03

Op. radnik: 17500

Saglasan
Načelnik III uprave SDB

Željko Varunek

P R I J E D L O G

za prestanak saradnje sa saradnikom "PLOVAK"

Na osnovu tačke 17. Pravila o radu SDB, predlažem prestanak saradnje sa saradnikom

HAŠIĆ ENES, sin Safeta i Asime Čatak, rodjen 14.12.1956. godine u Bos. Dubici, Musliman, državljanin SFRJ, magistar pravnih nauka, zaposlen kao asistent na Pravnom fakultetu u Banjoj Luci, stalno nastanjen u Banjoj Luci.

Vodjen je pod pseudonimom "PLOVAK".

O B R A Z L O Ž E N J E

Hašić je jula 1982. godine angažovan za saradnju sa SDB, na patriotskoj osnovi. Bio je usmjeren na praćenje djelatnosti više lica koja su se eksponirala sa nacionalističkih pozicija.

Podatke koje je ustupao Službi, provjeravani su i preko drugih izvora, pokazali su se tačnim i vjernim. Inače, kontakte sa SDB nije ni u jednoj prilici provalio.

U toku rada sa Hašićem, isti nije koristio OTS, a putem njega nisu primjenjivane druge mjere Službe. Hašić je bio svjestan svog saradničkog odnosa prema Službi, a u toku saradnje više puta mu je ukazano na potrebu čuvanja u tajnosti njegovog odnosa sa Službom, što je korektno prihvatio. U toku saradničkog odnosa nije nagradjivan.

S obzirom da su se lica prema kojima je bio usmjeravan pasivizirala, te da trenutno nema bezbjednosno-interesantnih lica na koja bi Hašić bio usmjeren, cijenimo da su pestali objektivni razlozi za njegovo dalje korištenje.

Imajući u vidu da se radi o licu koje je provjereno i povjerljivo i ubuduće mu se u slučaju potrebe Službe, može obraćati za pomoć.

Iz navedenih razloga, predlažemo prestanak saradnje sa Hašić Enesom - saradnik "PLOVAK". Materijal ćemo nakon odobrenja prestanka saradnje arhivirati.

Banja Luka, 5.12.1990. god.

PREDLAŽE NAČELNIK SEKTORA SDB
Djuro Savić

SAGLASAN PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoje Novic

ODLUKA

Na osnovu tačke 5. Pravila o radu SDB, odobrava se prestanak saradnje sa saradnikom "PLOVAK".

Sarajevo, ______________

ODOBRAVA
REPUBLIČKI SEKRETAR ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić

HUŠIDIĆ, (Hasana) Jusuf - "Karan"
1930. - Kozarac/Prijedor

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Hakija Smajlović
Odjeljenje: 03

Reg. broj: V-1807
20. 11. 90

Saglasan
Načelnik III uprave SDB
Željko Varunek

PRIJEDLOG

za prestanak saradnje sa op. vezom "KARAN"

Na osnovu tačke 17. Pravila o radu SDB predlažemo prestanak saradničkog odnosa sa op. vezom "KARAN",

HUŠIDIĆ JUSUF, sin Hasana i Fisoe, rodjen 18.6.1930. godine u Kozarcu, opština Prijedor, Musliman, državljanin SFRJ, penzioner, stalno nastanjen u Kozarcu.
Vodjen je pod pseudonimom "Karan".

RAZLOZI

HUŠIDIĆ je, angažovan kao op. veza SDB, 1983. godine na patriotskoj osnovi.
Izvor je bio usmjeravan na praćenje neprijateljske djelatnosti lica koja se eksponiraju sa pozicija muslimanskog nacionalizma.

Podatke koje je ustupio Službi bili su tačni, a što je potvrdjeno i preko drugih operativnih uporišta. Kontakt sa SDB ni u jednoj prilici nije provalio.
Hušidić nije koristio OTS, a putem njega nisu primjenjivane druge mjere Službe. Bio je u potpunosti svjestan saradničkog odnosa sa Službom, na što mu je više puta ukazivana potreba čuvanja tajnosti njegovog odnosa sa Službom, što je prihvatao korektno kao obavezu. Inače, izvor nije nagradjivan, mada su mu činjene manje usluge.

- 2 -

objektivni uslovi za njegovo dalje korištenje.

Medjutim, pošto se radi o licu koje je provjereno i povjerljivo, te spremno na dalje kontakte u slučaju potrebe, cijenimo da mu se Služba u datim prilikama može i u buduće obraćati za pomoć.

Imajući u vidu navedeno, predlažemo prestanak saradničkog odnosa sa Hušidić Jusufom, op. veza "Karan".

Materijal ćemo nakon odobrenja prestanka saradnje arhivirati.

Banja Luka, 8.10.1990. godine

PREDLAŽE
NAČELNIK SEKTORA SDB
Djuro Savić

SAGLASAN
PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoja Nović

O D O B R E N J E

Na osnovu tačke 5. Pravila o radu SDB, odobrava se prestanak saradnje sa op. vezom "KARAN".

REPUBLIČKI SEKRETAR ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić

HUZEIROVIĆ, (Muse) Hamdija - "Slavko"
1930. - Blaga Rijeka/Bos. Novi

ICSB SEKTOR SDB BANJA LUKA 2637-88
Op. radnik: Hakija Smajlović Linija rada: 03
Datum: 5.7.1988. godine

P R I J E D L O G

ZA ANGAŽOVANJE OPERATIVNE VEZE NA OSNOVU ČL. 151 PRAVILA O RADU SDB

HUZEIROVIĆ HAMDIJA, sin Mure i Ajiše, rodj. Uzeirović, rodjen 01.07.1930. godine u Blagaj Rijeci, opština Bos. Novi, državljanin SFRJ, Musliman, zaposlen u Radnoj zajednici mjesnih zajednica Bos. Novi, na poslovima referenta za ONO i DSZ, član SK-a, stalno nastanjen u Bos. Novom, Ul. Oslobodjenja br. 16.

Hamdija potiče iz porodice koja je za vrijeme NOBa bila na strani NOPa. Otac Musa za vrijeme rata materijalno pomagao NOP.
Ostala bliža porodica kako sa očeve tako i majčine strane za vrijeme rata imala pozitivno držanje. U toku NORa Hamdija je bio omladinski rukovodilac, 1944. godine biran je za delegata na drugom kongresu USOJa, od 1943. godine organizovano radi za NOP. Poslije rata 1945. godine biran je za člana Sreskog odbora USOOJa, a u SKJ je primljen 1947. godine.

Huzeirović je od 1978. godine korišten kao op. veza "Slavko", na planu praćenja ponašanja HUZEIROVIĆ MUNIBA, emigrant u Nirnbergu, SR Njemačka. Pošto za Muniba u poslednje vrijeme ne raspolažemo podacima o neprijateljskoj djelatnosti, što smo provjerili i preko drugih izvora Službe ove godine Huzeirović je brisan iz saradničkog odnosa.

S obzirom da Huzeirović ima i objektivne mogućnosti i izražava spremnost za praćenje lica koja se eksponiraju sa pozicija gradjanske desnice i muslimanskog nacionalizma, o čemu smo do sada više puta informisali III Upravu RSUP SR BiH, predlažemo da se isti registruje kao op. veza po liniji rada 03.

PREDLAŽE OP. RADNIK,
Hakija Smajlović

SAGLASAN ŠEF DETAŠMANA,
Mirko Jošić

INSANIĆ, (Jusufa) Muharem - "Kolibri"
1944. - Žepče

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Bukić Amir
Odjeljenje 03

Reg. broj: 1-4885
20.11.90

SAGLASAN
Načelnik III uprave SDB
Željko Varunek

PRIJEDLOG
za prestanak saradnje sa saradnikom "Kolibri"

Na osnovu tačke 17. Pravila o radu SDB, predlažem prestanak saradnje sa saradnikom:

INSANIĆ MUHAREM, sin Jusufa i Have Bećirbašić, rodjen 1.1.1944. godine u Žepču, opština Žepče, Musliman, državljanin SFRJ, profesor muzike, zaposlen u SIZ kulture Banja Luka, stalno nastanjen u Banjoj Luci, Marije Bursać 16.

Vodjen je pod pseudonimom "Kolibri".

RAZLOZI

Insanić je angažovan kao saradnik SDB, 14.3.1983. godine, na patriotskoj osnovi. Izvor je bio usmjeravan na praćenje djelatnosti lica koja se eksponiraju sa pozicija muslimanskog nacionalizma.
U toku saradničkog odnosa izvor je davao istinita i značajna saznanja o licima koja su neprijateljski djelovala, a što je potvrdjeno i preko drugih izvora. Takodjer, kod izvora je bila prisutna i odredjena samoinicijativa u izvršavanju zadataka. Uglavnom, za ukupan rad ovog saradnika može se konstatovati da je postavljene zadatke uspješno rješavao i da je davao kvalitetne podatke. Saradnju sa SDB nije provalio.

Insanić nije koristio i primjenjivao OTS, niti su putem njega

2.

primjenjivane druge mjere Službe. [illegible] saradničkog odnosa izvor nije nagradjivan, mada su [illegible] manje usluge.

Obzirom da su se lica na koja [illegible] "Kolibri" bio usmjeren pasivizirala, prestali su objektivni razlozi za njegovo dalje angažovanje. Takodjer, medju licima sa kojima se izvor najčešće susreće nema bezbjednosno interesantnih pojava. Inače, pošto se radi o provjerenom i pouzdanom izvoru, u slučaju potrebe može mu se obratiti za pomoć.

Imajući u vidu da Insanić više nije u pozicija da se usmjerava na konkretna zaduženja predlažem prestanak saradnje sa Insanić Muharemom - saradnikom "Kolibri". Materijal ćemo nakon odobrenja prestanka saradnje arhivirati.

Banja Luka, 8.10.1990. godine

PREDLAŽE
NAČELNIK SEKTORA SDB
Djuro Savić

SAGLASAN
PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoje Nović

O D O B R E N J E

Na osnovu tačke 5. Pravila o radu SDB, odobrava se prestanak saradnje sa saradnikom "Kolibri".

REPUBLIČKI SEKRETAR ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić

JAŠAREVIĆ, (Mehdina) Muhamed - "Kiklop"
1952. - Klis/Zvornik

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Gazić Hajrudin
Odjeljenje 03

Reg. broj: D-4899
13.12.90

SAGLASAN
Načelnik III uprave SDB
Željko Varunek

P R I J E D L O G
za prestanak saradnje sa saradnikom "Kiklop"

Na osnovu tačke 17. Pravila o radu SDB, predlažem prestanak saradnje sa saradnikom:

JAŠAREVIĆ MUHAMED, sin Mehdina, rodjen 29.12.1952. godine u selu Klis, opština Zvornik, Musliman, državljanin SFRJ, vjerski službenik IZ, imam u Čelincu, stalno nastanjen u Banjoj Luci, A.Hel-dića broj 2.
Vodjen je pod pseudonimom "Kiklop".

R A Z L O Z I

Jašarević je angažovan 14.3.1983. godine za saradnju sa SDB, na patriotskoj osnovi. Bio je usmjeren na praćenje djelatnosti bezbjednosno interesantnih lica koja se eksponiraju sa pozicija klerонacionalizma iz IZ. U saradnji sa SDB voljno i korektno je prihvatao postavljene mu zadatke, a pružao je tačna i preko drugih izvora potvrdjena saznanja.

Do sada, "Kiklop" nije dekonspirisao saradnju sa SDB. Putem njega nismo koristili OTS, niti vršili primjenu drugih radnji i mjera.

U toku saradničkog odnosa, izvor nije nagradjivan, ali su mu pružane razne sitne usluge.

Obzirom da su se lica na koja je saradnik "Kiklop" bio usmjeren, pasivizirala, prestale su objektivne potrebe i razlozi za njegovo korištenje. Pored ovoga, izvor je u poslednje vrijeme obolio i nalazi se pred penzionisanjem.

Imajući u vidu da Jašarević više nije u poziciji da izvršava zadatke SDB , niti da se usmjerava na konkretna zaduženja, predlažem prestanak saradnje sa Jašarević Muhamedom - saradnikom "Kiklop". Nakon odobrenja prestanka saradnje, materijal ćemo arhivirati.

Banja Luka, 14.11.1990. godine

PREDLAŽE
NAČELNIK SEKTORA SDB
Djuro Savić

SAGLASAN
PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoje Nović

O D O B R E N J E

Na osnovu tačke 5. Pravila o radu SDB, odobrava se prestanak saradnje sa saradnikom "Kiklop".

REPUBLIČKI SEKRETAR ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić

JOLDIĆ, (Mustafe) Abdulah - "Diskrecija"
1945. - Sladna/Srebrenik

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Odjeljenje: 03
Op. radnik: Gazić Hajrudin

P R I J E D L O G
za brisanje saradnika

JOLDIĆ ABDULAH, sin Mustafe i Aiše Salkić, rodjen 7.11. 945. godine u Sladni, opština Srebrenik, Musliman, državljanin SFRJ, vjerski službenik, zaposlen u OIZ Banja Luka kao mujezin u džamiji Ferhadija, stalno nastanjen u Banjoj Luci, Zagrebačka broj 4.

R A Z L O Z I:

Saradnik "Diskrecija" angažovan je 8.5.1984. godine kao uporište za praćenje neprijateljske djelatnosti pojedinaca koji se eksponiraju sa pozicija kleronacionalizma iz IZ /Bašić Ibrahima, OO, Halilovic Ibrahim, POO i dr./

Medjutim, do sada je davao uglavnom periferna saznanja iz svojih sve rjedjih kontakata sa bezbjednosno interesantnim licima. Razlog njegovog relativnog distanciranja od ostalih vjerskih službenika je taj što nije u potpunosti riješio svoj status /nema završenu potrebnu školu/, što je hijerarhijski "drugorazredan" i što je po prirodi povučen i zatvoren.

Takodjer, prilikom kontakata sa nama, Joldić ispoljava neprirodan strah da bi mogao biti provaljen, što ima opravdanje u činjenici da on nije kvalifikovan za poslove koje obavlja, te se boji da bi kao takav lako mogao biti udaljen iz IZ-a.

Medjutim, kod Joldića izostaje i voljni momenat za rad sa nama. Njegovim provjeravanjem preko sasvim pouzdanog izvora došli smo do podataka da je on neiskren, da prikriva neprijateljsko djelovanje lica na koja je usmjeren, te da se povremeno i sam eksponira sa istih pozicija.

2.

Imajući u vidu sve navedeno, predlažemo da se saradnik "Diskrecija" briše, te da se njegovo eventualno neprijateljsko djelovanje operativno pokrije preko postojećih uporišta.

Banja Luka, 13.10.1988. godine

PREDLAŽE
OP. RADNIK
Gazić Hajrudin

SAGLASAN
NAČELNIK ODJELJENJA 03
Zahirović Emir

ODOBRAVA
NAČELNIK SEKTORA SDB
Zvonko Nikolić

DM

MAČKOVIĆ, (Derviša) Ismeta - "Suka"
1947. - Ulišnjak/Maglaj

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Mirko Ješić
Datum: 15.5.1986. godine Linija rada: 03

J-5693
9.6.1986.

PRIJEDLOG
za angažovanje saradnika

Na osnovu čl. 46 Pravila o radu SDB predlažemo za saradnju sa SDB:

MAČKOVIĆ ISMETA, sin Derviša i Hate r. Mahić, rodjen 15.3.1947. godine u Ulišnjaku, opština Maglaj, Musliman, državljanin SFRJ, završio Gazihusrefbegovu medresu u Sarajevu, sada radi kao imam u džematu Urije, opština Bos. Novi, stalno nastanjen u Bos. Novom, Ulica Prvog maja bb.

Prema podacima Sektora SDB Doboj Ismet potiče iz zemljoradničke porodice koja je u toku rata imala lojalno držanje. U poslijeratnom periodu kao i sada o Ismetu i članovima njegove porodice ne raspolažemo negativnim podacima.

S obzirom da Ismet potiče iz porodice čije su materijalne mogućnosti bile skromne, roditelji su ga nakon završene osnovne škole upisali u Gazihusrefbegovu medresu u Sarajevu koju je uspješno završio.

Po završetku medrese duže vrijeme radio je kao imam u Otoci, opština Bos. Krupa.
Prema podacima Sektora SDB Bihać Mačković je operativno korišten i tom prilikom davao je korisna bezbjednosna saznanja o licima koja istupaju sa pozicija muslimanskog kleronacionalizma.

Mačković je takodje za vrijeme boravka na području Novog Sada od 1980. godine do 1983. Službi državne bezbjednosti ustupio korisna saznanja o neprijateljskoj djelatnosti albanskih nacionalista i iredentista.

Po povratku iz Novog Sada stalno se nastanio i počeo raditi u Bos. Novom kao imam. Do sada je više puta kontaktiran. U kontaktima je iznosio bezbjednosno interesantna saznanja za PAJIĆ IBRAHIMA, imam i donedavno, vjersko-prosvjetni referent u Bos. Novom, o čemu smo informisali Treću upravu SDB.

Podatke koje nam je ustupio Mačković na našem području dijelom smo provjerili preko saradnika "Kula" te se kao takav pokazao provjeren i pouzdan.

U narednom periodu Mačkovića bi usmjeravali i koristili prema ŠTULANOVIĆ MUHAREMU, koji je početkom 1986. godine odlukom Starješinstva IZ iz Sarajeva iz Velike Kladuše prešao raditi kao imam i vjersko prosvjetni referent u Bos. Novi. Štulanović je Islamski fakultet završio u Rijadu a po povratku u zemlju počeo je djelovati sa pozicija muslimanskog kleronacionalizma zbog čega je nad istim u Sektoru SDB Bihać vodjena POO, a njegovim preseljenjem u Bos. Novi nastavljena u Sektoru SDB Banja Luka.

Budući da je Mačković kroz dosadašnje kontakte izrazio spremnost za dalju saradnju sa Službom i da ima objektivne mogućnosti za dalje praćenje ponašanja Štulanovića i njegovih istomišljenika predlažemo da se isti registruje kao saradnik po pseudonimom ~~"Ferid"~~. „SUKA".

PREDLAŽE OP. RADNIK,
Mirko Ješić

SAGLASAN ŠEF DETAŠMANA SDB,
Marko Radišić

O D L U K A

Na osnovu čl. 46 Pravila o radu SDB ne - odobrava se angažovanje saradnika ~~"FERID"~~. „SUKA"

Banja Luka,-------1986.g.

NAČELNIK SEKTORA SDB,
Zvonko Nikolić

MAGLAJLIĆ, (Mahmuta) Esad - "Lovac"
1934. - Banja Luka

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Odjeljenje: 03
Op. radnik: Haris Mahmutefendić

P R I J E D L O G
za brisanje operativne veze

MAGLAJLIĆ ESAD, sin Mahmu ta, rodjen 1.7.1934. godine u Banjoj Luci, Musliman, državljanin SFRJ, privatni ugostitelj, stalno nastanjen u Banjoj Luci, Nurije Pozderca 64, nije član SKJ.

R a z l o z i :

Operativna veza "Lovac" je angažovana 2.11.1981. godine i do sada je korištena i usmjeravana na otkrivanje lica koja se eksponiraju sa pozicija muslimanskog nacionalizma.

U dosadašnjem radu op. veza je davala dosta korisnih saznanja vezanih za interesantna zapažanja o ranijim obradama Hadžiabdić Zlatku i Maglajlić Fikretu. Nakon brisanja obrada, operativna veza se koristila za opšta zapažanja u čemu je davala odredjene rezultate.

U tom smislu, operativna veza nam je izbacila odredjena saznanja za Drobić Esada, Halilović Muharema i dr.

Obzirom da su obrade na koje je izvor bio usmjeren brisane,

predlažemo da se operativna veza "Lovac" briše i da se izvrši prekategorizacija u saradnika po odbrambenim pripremama, gdje bi mu se u tom smislu davali konkretni zadaci.

Do sada se Maglajlić Esad vodio pod pseudonimom "LOVAC".

Banja Luka, 14.9.1987. godine

PREDLAŽE
OPERATIVNI RADNIK
Haris Mahmutefendić

SAGLASAN
NAČELNIK ODJELJENJA 03
Emir Zahirović

ODOBRAVA
NAČELNIK SEKTORA SDB
...ko Nikolić

MAGLAJLIĆ, (Ibrahima) Fikret - "Čik"
1926. - Banja Luka

CENTAR SDB BANJA LUKA
Odjelenje: 03
Op.radnik: Zahirović Emir

Reg.broj: V-2098
Datum ev.: 13.9.85.

P R I J E D L O G
za angažovanje op. veze

MAGLAJLIĆ FIKRET zv. "Čik", sin Ibrahima i Sultanije Sitnica, rodjen 20.7.1926. godine u Banjaluci, Musliman, državljanin SFRJ, gradjevinski tehničar, penzioner, stalno nastanjen u Banjaluci, A.Jakića br. 3.

R a z l o z i:

Maglajlić je brisana (OO) i 30.8.1984. godine s njim je obavljeno raščišćavanje, kojom prilikom se korektno ponio, potvrdivši sva naša saznanja o njegovoj, kao i neprijateljskoj djelatnosti više lica (HADŽIABDIĆ Zlatko i dr.) okupljanih u bivšoj hemijskoj čistioni "Eso" u Banjaluci.

Nakon ovoga sa Maglajlićem smo nastavili kontakte u cilju stvaranja uporišta SDB na planu paćenja neprijateljske djelatnosti pojedinaca koji se eksponiraju sa pozicija muslimanskog nacionalizma.

Do sada nam je dao više interesantnih i kvalitetnih podataka po problematici muslimanskog nacionalizma, o čemu smo u više navrata informisali nadležni Sektor RSUP SR BiH SDB.

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Odjeljenje: 03
Op. radnik: Haris Mahmutefendić

Reg. broj: ________
Datum evid.: ________

P R I J E D L O G

za brisanje operativne veze

MAGLAJLIĆ FIKRET zv. "Čik" sin Ibrahima i Sultanije Sitnica, rodjen 20.7.1926. godine u Banjoj Luci, Musliman, državljanin SFRJ, gra - djevinski tehničar, penzioner, stalno nastanjen u Banjoj Lucii, Ul. Ante Jakića broj 3.

R a z l o z i:

Maglajlić je brisana OO i 30.8.1984. godine s njim je obavljeno raščišćavanje, kojom prilikom se korektno ponio, potvrdivši sva naša saznanja o njegovoj, kao i neprijateljskoj djelatnosti više lica /Hadžiabdić Zlatko i dr./ **okupljanih u bivšoj hemijskoj čistioni "Eso" u Banjaluci.**

Nakon ovoga sa Maglajlićem **smo nastavili kontakte u cilju stvaranja uporišta SDB** na planu praćenja **neprijateljske djelatnosti pojedinaca koji se eksponiraju** sa pozicija **muslimanskog nacionalizma, i u tom smislu nam je** ustupio više **korisnih zapažanja o istupima Drobić Esada,** zv. "Ke[illegible]o" i dr., a o čemu smo informisali nadležnu Upravu SDB RSUP SR BiH.

Obzirom na činjenicu da je Maglajlić često odsutan iz Banjaluke na

MAGLIĆ, (Šerifa) Mustafa - "Lotos"
1958. - Modrika/Travnik

SDB

CENTAR: SDB BANJA LUKA Reg. br. D- 4419 MB

UPITNIK S

1	Prezime, očevo ime i ime	MAGLIĆ /Šerifa/ MUSTAFA
2	Pseudonim	"LOTOS"
3	Godina, mjesto, opština i SR rođenja (za strane državljane i država)	20.8.1958. g. u Modrike,Travnik, SR BiH
4	Mjesto i adresa boravka (prebivališta)	Studentski centar "Veljko Vlahović" Banja Luka /soba 1o9/
5	Bračno stanje	Neoženjen
6	Narodnost	Musliman
7	Državljanstvo	SFRJ
8	Zanimanje (vrsta posla)	Student III godine Pravnog fakulteta
9	Naziv i mjesto ustanove ili preduzeća gdje je zaposlen	./.
10	Vrsta (grana) djelatnosti	./.
11	Školska sprema, odnosno stručna kvalifikacija	./.
12	Znanje stranih jezika	./.
13	Individualne osobine — sklonosti mane, hobi	./.
14	Da li je član SK	Da
15	Podaci iz prošlosti i druge karakteristike vezane za prošlost	./.

RSUP SR BiH
SDB

CENTAR: SDB BANJA LUKA Reg. br. D-4419 HB

Dopune i promjene
po upitniku S

1	Prezime, očevo ime i ime	MAGLIĆ /Šerifa/ MUSTAFA
2	Pseudonim	"LOTOS"

Redni broj pitanja kod kojeg je nastala promjena	TEKST PROMJENE
	Briše se 19.4.1982. g.
	Stipendista RSUP SR BiH - SDB i zasnovaće sa istom radni odnos.
	/Materijal uništiti/

U Banjaluci, dana 19.4. 1982 g.

PROMJENU IZVRŠIO:

Mara Rokvić

SALČINOVIĆ, (Derviša) Ekrem - "Esko"
1944. - Dusine/Fojnica

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Linija rada: 03
Op. radnik: Hrnjić Mirsad
Dana: 6.1.1987. godine

PREDMET: SALČINOVIĆ EKREM, prijedlog za angažovanje op. veze.-

SALČINOVIĆ EKREM, sin Derviša i Zahide, rodjen 3.6.1944. godine u s. Dusine, opština Fojnica, Musliman, državljanin SFRJ, završio GHB medresu, zaposlen kao imam u s. Humići, gdje je stalno i nastanjen.

Sa Salčinović Ekremom se kontaktira od maja 1985. godine, i do danas je ostvareno više kontakata na okolnosti rada IZ Ključ, te neprijateljskog djelovanja imama Hrnjić Osmana /POO/ i Štulanović Omera. U kontaktima sa Salčinovićem došli smo do novih i potvrde ranijih saznanja vezanih za neprijateljsku djelatnost Hrnjić Osmana /POO/. Isto tako Salčinović je sve dosadašnje zadatke koje smo mu dali korektno obavio, a kontakte sa Službom nije provalio.
Obzirom da je Salčinović vjerski službenik, da je član Odbora IZ Ključ i da je u bliskim odnosima sa skoro svim imamima na području Ključa, cjenimo da u našim daljim kontaktima sa istim možemo doći do korisnih podataka, vezanih za rad IZ Ključ i neprijateljsku djelatnost Hrnjić Osmana.

U dosadašnjim kontaktima stekli smo utisak da je Salčinović bio iskren i da ne izbjegava kontakte sa Službom te predlažemo da se isti registruje kao op. veza pod pseudonimom "Esko".

PREDLAŽE OP. RADNIK
Hrnjić Mirsad

SAGLASAN
ŠEF DETAŠMANA SDB JAJCE
Zlajo Muharem

ODOBRAVA
NAČELNIK SEKTORA SDB
Nikolić Zvonko

SELMANI, (Raima) Osman - "Snješko"
1940. - Gostivar/Makedonija

CENTAR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Hrnjić [illegible]
Linija rada: 05

Reg.broj [illegible]55
Datum evid. [illegible]

PREDMET: SELMANI OSMAN, prijedlog za
angažovanje saradnika.-

Na osnovu člana 46. Pravila o radu SDB, predlažem angažovanje za saradnju sa SDB

SELMANI OSMAN, sin Raima i majke Amide, rodjena Fetai, rodjen 15.12.1940. godine u selu Čegrane, opština Gostivar, Albanac, državljanin SFRJ, poslastičar, vlasnik samostalne radnje, stalno nastanjen u Jajcu, ul. M. Tita br. [illegible].

R a z l o z i:

Već duži period Služba kontaktira sa Selmani Osmanom, u cilju dobivanja saznanja o neprijateljskoj djelatnosti lica koja se eksponiraju sa pozicija albanskog nacionalizma i iredentizma. Kroz kontakte sa Selmanijem Služba je došla do više početnih saznanja o neprijateljskoj djelatnosti lica albanske nacionalnosti. Selmani je 1982. godine dao početna saznanja o neprijateljskoj djelatnosti [illegible] Faridina, a u toku sudjenja istom imao je odlično držanje na sudu kao svjedok. Isto tako Selmani nam je dao početna saznanja o neprijateljskoj djelatnosti Bečirević [illegible] i Islami Bajrama kao i još nekih lica albanske nacionalnosti koja žive na području Jajca. U svim kontaktima sa Službom, Selmani je izražavao spremnost na saradnju, a podaci koje je ustupao Službi uvijek su bili tačni i blagovremeni. Stepen bezbjednosne kulture kod Selmanija je veoma visok, tako da su njegovi kontakti sa Službom ostali [illegible]

2.

[illegible] da je Selmani [illegible] spremnost da ustupa podatke [illegible], da kontakte [illegible] provjerio, te da uživa ugled i poštovanje među [illegible] albanske nacionalnosti i u mogućnosti je da i dalje [illegible] neprijateljsku djelatnost lica albanske nacionalnosti [illegible] predlažemo da se SELMANI OSMAN, registruje kao saradnik [illegible] pod pseudonimom "~~[illegible]~~". „[illegible]"

Banja Luka 27. 5. 1985

Predlaže op. radnik: [illegible] Mirsad

Saglasan šef Detašmana Zjajo Muharem

O D O B R E N J E

Na osnovu člana 46. Pravila o radu SDB odobravam angažovanje za saradnju sa SDB saradnika "~~[illegible]~~". „[illegible]"

NAČELNIK CENTRA SDB
Mile Mandić

ŠEPER, (Šerifa) Besim - "Rovac"
1944. - Gornja Gračanica/Zenica

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI

SEKTOR SDB BANJA LUKA

Op. radnik: Gazić Hajrudin

Reg. broj: D-5850

Datum ev.: 31. 12. 86.

P R I J E D L O G

za angažovanje saradnika

Na osnovu člana 46. Pravila o radu SDB, predlažem angažovanje za saradnju sa SDB.

ŠEPER BESIM, sin Šerifa i Meleće, rodjen 13.1.1944. godine u Gornjoj Gračanici, opština Zenica, Musliman, državljanin SFRJ, vjerski službenik, zaposlen kao imam u Bos. Gradišci, obavlja dužnost predsjednika Odbora IZ Bos. Gradiška, gdje je i stalno nastanjen, Ulica Mehe Šantića la.

R a z l o z i:

Šepera smo u više navrata kontaktirali u cilju praćenja pojava muslimanskog kleronacionalizma u redovima Islamske zajednice Bos. Gradiš - ke i šire. Do sada nam je pružio više bezbjednosno interesantnih po - dataka o kleronacionalističkoj djelatnosti pojedinih vjerskih službenika iz Bos. Gradiške, a naročito nam je ukazao na neprijateljsko istupanje Kedić Hamida, vjersko prosvjetnog referenta i glavnog imama Odbora IZ Bos. Gradiška, o čemu smo u više navrata informisali III upravu SDB Sarajevo. Šeper Besim je pokazao visok stepen iskrenosti, pouzdanosti i dobrovoljnosti u saradnji sa Službom.

Pošto cijenimo da je Šeper Besim u poziciji da i u buduće intenzivno

prati neprijateljsku djelatnost pojedinaca sa pozicija muslimanskog kleronacionalizma, te da nas o tome informiše, predlažemo da se angažuje za saradnju sa SDB pod pseudonimom " Rovac".

U Banjoj Luci, 25.11.1986. godine

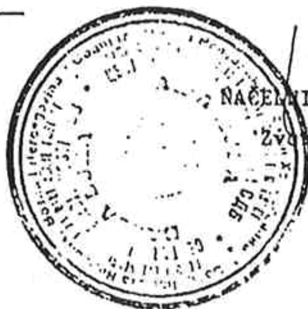
PREDLAŽE OP. RADNIK
Gazić Hajrudin

SAGLASAN
NAČELNIK ODJELJENJA 03
Zahirović Emir

O D O B R E N J E

Na osnovu člana 46. Pravila o radu SDB, odobravam angažovanje za saradnju saradnika "Beduin".

Banja Luka, ____________

NAČELNIK SEKTORA SDB
Zvonko Nikolić

ŠLJIVO, (Smajla) Malik - "Dugi"
1965. - Pšenik/Jajce

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI

SEKTOR SDB BANJA LUKA

Op. radnik: Hrnjić Mirsad

Dana: 22.4.1988. godine

P R I J E D L O G

za brisanje op. veze, na osnovu člana 50 Pravila o radu SDB

ŠLJIVO MALIK, sin Smajla i Zaire, rodjen 1.1.1965. godine u s. Pšenik, opština Jajce, Musliman, državljanin SFRJ, student treće godine ITF u Sarajevu, stalno nastanjen u Pšeniku bb, Jajce.

R a z l o z i:

Sa Šljivom se kontaktiralo još od 1982. godine, na okolnosti njegovih zapažanja o neprijateljskoj djelatnosti lica koja se eksponiraju sa pozicija muslimanskog kleronacionalizma. Obzirom da su početna i kasnija saznanja dobivena od Šljive bila korisna i kvalitetna, istog smo u oktobru 1983. godine registrovali kao op. vezu pod pseudonimom "DUGI".

Nakon toga sa Šljivom su održavani redovni kontakti prilikom njegovih dolazaka u Jajce, iz Sarajeva, gdje se nalazi na školovanju. Kroz te kontakte Šljivo je pokazivao spremnost za dalju saradnju sa Službom, ustupajući pri tom solidna bezbjednosno interesantna saznanja za lica na ITF-u, GHB medresi u Sarajevu i u IZ Jajce. Obzirom da potiče iz religiozne porodice, prilikom svog boravka u Jajcu, Šljivo je veoma lako ostvarivao kontakte sa vjerskim službenicima u IZ-u Jajce, te je iz tih razloga bio usmjeren prema Čolić Mustafi /POO/ imamu iz Jajca.

SMAJLAGIĆ, (Muharema) Sead - "Mokri"
1953. - Banja Luka

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Odjeljenje: 03
Op. radnik: Haris Mahmutefendić

Reg. broj: D-5817
Datum evid.: 5.12.1986

P R I J E D L O G
za angažovanje saradnika

Na osnovu člana 46. Pravila o radu SDB, predlažem angažovanje za saradnju sa SDB:

SMAILAGIĆ SEAD, sin Muharema i Zaikide Barjaktarević, rodjen 14.1.1953. godine u Banjoj Luci, Musliman, državljanin SFRJ, ekonomski tehničar, zaposlen na Medicinskom fakultetu u Banjoj Luci, stalno nastanjen u Banjoj Luci, Ulica Save Ljuboje broj 2, član SKJ.

R a z l o z i:

Smailagića kontaktiramo unazad dvije godine u cilju praćenja muslimanskog nacionalizma i kleronacionalizma. U tom smislu do sada nam je dao više interesantnih i kvalitetnih podataka o neprijateljskoj djelatnosti Filipović Nadana, profesora na Medicinskom fakultetu u Banjoj Luci. Filipović je u više navrata pred Smailagićem u svojim komentarima istupao sa nacionalističkih pozicija govoreći da se u Bosni i Hercegovini atakuje na Muslimane, da Muslimani ne smiju da se sastaju i da se druže, da se to odmah okvalifikuje kao druženje Muslimana u cilju neprijateljske propagande i druge djelatnosti protiv SFRJ. Pored toga, Filipović je Smailagiću govorio da "Muslimani moraju da šute, jer ako bilo šta kažu, takvi se odmah proglase za nacionaliste" uz istovremeno isticanje da se licima hrvatske i srpske nacionalnosti toleriše bilo šta da kažu i urade i sl.

O ovome smo do sada više puta informisali RSUP SR BiH SDB - III upravu.

CENTAR: SEKTOR SDB BANJA LUKA D-5817

Dopune i promjene

po upitniku

1	Prezime, očevo ime i ime	SMAILAGIĆ Muharema SEAD
2	Pseudonim	"MOKRI"

Redni broj pitanja kod kojeg je nastala promjena	TEKST PROMJENE
	Obzirom da je Služba sa Filipović Nadanom obavila raščišćavanje,"MOKRI" se briše iz saradničkog odnosa.

U B.Luci, dana 16.11. 19[illegible] g.

Ibrahimbegović Mira

VAREŠLIJA, (Sulje) Fadil - "Piri"
1954. - Briznik/Zenica

03 19.4.86

RSUP SR BiH
SDB

CENTAR: SDB BANJA LUKA Reg. br. D-5752 MB

UPITNIK S

1	Prezime, očevo ime i ime	VAREŠLIJA /Sulje/ FADIL
2	Pseudonim	"PIRI"
3	Godina, mjesto, općina i SR rođenja (za strane državljane i država)	1.1.1954. u s. Briznik, Zenica, SRBiH
4	Mjesto i adresa boravka (prebivališta)	Zgon - Ključ
5	Bračno stanje	Oženjen
6	Narodnost	Musliman
7	Državljanstvo	SFRJ
8	Zanimanje (vrsta posla)	Imam
9	Naziv i mjesto ustanove ili preduzeća gdje je zaposlen	Imam u selu Zgon
10	Vrsta (grana) djelatnosti	Vjerska
11	Školska sprema, odnosno stručna kvalifikacija	Vanredni učenik GHB medrese u Sarajevu
12	Znanje stranih jezika	Djelimično engleski i arapski
13	Individualne osobine — sklonosti mane, hobi	./.
14	Da li je član SK	./.
15	Podaci iz prošlosti i druge karakteristike vezane za prošlost	./.

16		Mjesec i godina angažovanja, odnosno reaktiviranja	April 1984. g.
17		Osnov angažovanja	Na dobrovoljnoj osnovi
18		a) Linija rada	03
		b) Neprijateljska djelatnost koju obrađuje	Muslimanski kleronacionalizam i klerikalizam
		c) Obrada na koju je usmjeren	Štulanović Omer /FOO/
19		Vrsta saradnika	Informator
20	samo za zagraničnog saradnika	a) Mjesto, država i svojstvo boravka	
		b) Mjesec i godina upućivanja u inostranstvo	
		c) Da li je korišten prije odlaska u inostranstvo i na kojim zadacima (kojim)	
		d) Vrsta saradnika	

ZAHIROVIĆ, (Zaima) Esad - "Delta"
1936. - Bos. Gradiška

CENTAR SDB BANJA LUKA
Op.radnik: Zahirović Emir
Datum: 5.6.1985. godine

Odjeljenje: 03

PREDMET: ZAHIROVIĆ ESAD, prijedlog za brisanje kao op. veze.-

ZAHIROVIĆ ESAD, sin Zaima i Saide Mandžić, rodjen 10.11. 1936. godine u Bos.Gradišci, Musliman, državljanin SFRJ, privatni obrtnik - tašnar, stalno nastanjen u Bos.Gradiš ci, M.Tita br. 57, član SKJ.

Zahirovića koristimo kao op. vezu već duže vremena, u ci lju praćenja muslimanskog nacionalizma i kleronacionaliz ma. Do sada nam je dao više interesantnih i kvalitetnih podataka o neprijateljskoj djelatnosti Biščević Ediba (POO), bivši "MM", i šire. Saradnju sa SDB do sada nije provalio. Naprotiv, vrlo je uspješno izvršavao postavljene mu zadat ke, a saznanja dobivena od njega potvrdila su i tačnost podataka do kojih je Služba došla putem drugih izvora.

Cijeneći da je Zahirović u poziciji da i u buduće prati neprijateljsku djelatnost pojedinaca sa kojima dolazi u kontakt, posebno Biščević Ediba, predlažemo da se briše kao operativna veza SDB, a napisaćemo prijedlog da se angažuje kao saradnik.

PREDLAŽE OP. RADNIK,
Emir Zahirović

SAGLASAN NAČELNIK ODJEL.03,
DJUro Savić

ODOBRAVA:
NAČELNIK CENTRA SDB,
Mile Mandić

ZUKIĆ, (Smaila) Hasan - "Sanica"
1925. - S. Mostu

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Op. radnik: Hakija Smajlović
Odjeljenje: 03

Reg. broj: D-6302
24.10.90

Saglasan
Načelnik III uprave SDB

Željko Varunek

P R I J E D L O G
za prestanak saradnje sa saradnikom " S A N I C A "

Na osnovu tačke 17. Pravila o radu SDB predlažem prestanak saradničkog odnosa sa saradnikom "Sanica":

ZUKIĆ HASAN, sin Smaila i Emine, rodjen 10.5.1925. godine u S. Mostu, Musliman, državljanin SFRJ, penzioner, stalno nastanjen u S. Mostu, Ulica Hasana Kikića broj 18.

Vodjen je pod pseudonimom "SANICA".

R A Z L O Z I

Zukić je angažovan na patriotskoj osnovi kao op. veza u novembru 1987. godine, a kao saradnik u novembru 1988. godine s ciljem praćenja neprijateljske djelatnosti jednog lica pod obradom, koje je djelovalo sa pozicija muslimanskog nacionalizma i kleronacionalizma IZ.

Kroz dosadašnje kontakte sa Službom, Zukić je izrazio volju i spremnost za saradnju, a saznanja koja je do sada ustupio Službi pokazala su se tačna. Na osnovu njegovih saznanja informisali smo u više navrata nadležnu Upravu SDB.

Obzirom da je lice koje je bilo pod obradom odselilo sa našeg područja, saradnik "Sanica" nema objektivnih uslova da bude i dalje angažovan u

Sanica" nije koristio OTS, a putem njega nisu primjenjivane ni druge
ıjere Službe. Nije novčano nagradjivan, mada su mu činjene manje uslu-
ʒe. Inače, pošto se radi o licu koje je povjerljivo, te spremno i na
ıalju saradnju, u slučaju potrebe može mu se i u buduće obraćati za
ɔomoć.
Zbog svega navedenog predlažemo prestanak saradničkog odnosa sa Zukić
Hasanom, saradnik "Sanica".
Materijal ćemo nakon odobrenja prestanka saradnje arhivirati.

Banja Luka, 9.10.1990. godine

PREDLAŽE
NAČELNIK SEKTORA SDB
Djuro Savić

SAGLASAN
PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoja Nović

O B R A Z L O Ž E NJ E

..a osnovu tačke 5. Pravila o radu SDB, odobrava se prestanak saradnje sa saradnikom "Sanica".

REPUBLIČKI SEKRETAR ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić

ŽUŽO, (Hasana) Smail - "Smoki"
1929. - Bulići/Jajce

CENTAR SLUŽBI BEZBJEDNOSTI
SEKTOR SDB BANJA LUKA
Odjeljenje: 03
Op. radnik: 11600

Reg.broj: D-6/22
Datum ev. ~~10.1.1988.~~ 28.12.90.

SAGLASAN
NAČELNIK III UPRAVE SDB
Željko Varunek

P R I J E D L O G
za prestanak saradnje sa saradnikom "SMOKI"

Na osnovu tačke 17 Pravila o radu SDB predlažem prestanak saradnje sa saradnikom

ŽUŽO SMAIL, sin Hasana i Zejne rodj. Šahbaz, rodjen 12.11.1929. godine u s. Bulići, opština Jajce, Musliman, državljanin SFRJ, imam u penziji, stalno nastanjen u Jajcu, ul. D. Zastinje br. 31. Vodjen pod pseudonimom "SMOKI".

O b r a z l o ž e n j e

Žužo Smail je angažovan za saradnju sa SDB, na patriotskoj osnovi, januara 1988. godine. Bio je usmjeren na praćenje neprijateljske djelatnosti više lica koja su se eksponirala sa pozicija kleronacionalizma iz IZ-a.

Podaci koji su dobivani od Žuže su provjeravani i preko drugih op. uporišta i pokazali su se kao tačni. Inače, kontakte sa SDB ni u jednoj prilici nije provalio.

Žužo nije koristio OTS, a putem njega nisu primjenjivane ni druge mjere Službe. Cijeli tok saradnje bio je svjestan svog saradničkog odnosa prema Službi, a u više navrata mu je ukazano na potrebu čuvanja u tajnosti njegovog odnosa sa Službom, što je prihvatio korektno. U toku rada sa Službom nije nagradjivan.

2.

S obzirom da su se lica prema kojima je bio usmjeren pasivizirala, te da trenutno nema bezbjednosno interesantnih lica na koja bi Žužo bio usmjeren, a imajući u vidu njegovu starosnu dob, cijenimo da su prestali objektivni razlozi za njegovo dalje korištenje.

Pošto se radi o provjerenom i povjerljivom licu, spremnom na dalje kontakte sa Službom, cijenimo da mu se Služba u datim prilikama može ubuduće obraćati za pomoć.

Zbog naprijed navedenih razloga predlažemo prestanak saradnje sa Žužo Smailom - saradnikom "SMOKI". Nakon odobrenja našeg prijedloga materijal ćemo arhivirati.

Banja Luka, 5.12.1990. godine

PREDLAŽE NAČELNIK SEKTORA SDB
Savić Duro

SAGLASAN PODSEKRETAR ZA SDB
Sredoje Nović

O D L U K A

Na osnovu tačke 5 Pravila o radu SDB odobrava se prestanak saradnje sa saradnikom "SMOKI".

Sarajevo,

ODOBRAVA
REPUBLIČKI SEKRETAR
ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE
Muhamed Bešić